

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:

– Biz ýurdumyzda öndürilýän harytlaryň daşary ýurtlara iberilýän möçberlerini artdyrmalydyrys. Gyzyklanma bildirýän ähli daşary ýurtly hyzmatdaşlarymyz bilen daşary ykdysady gatnaşyklarymyzy giňeltmelidiris.

Biznes reklama

07.09.2026 Duşenbe. №36 (1446). Hepdelik gazet. Möçberi 16 sahypa. 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar. Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi.

Türkmenistanyň Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň mejlisi

4-nji sentýabrda Türkmenistanyň Prezidenti, Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda ýurdumyzyň harby we hukuk goraýjy edaralarynda şu ýylyň sekiz aýynda alnyp barlan işleriň netijelerine garaldy. Şeýle hem mejlisiň gün tertibine Garaşsyz döwletimizde howpsuzlygy we asudalygy üpjün etmek, harby we hukuk goraýjy edaralaryň maddy-enjamlaryny binýadyny pugtalandyrmak, olaryň işini mundan beýläk-de kämilleşdirmek bilen baglanyşykly birnäçe meseleler girizildi.

Ilki bilen, Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň sekretary, goranmak ministri B.Gündogdyýew şu ýylyň başyndan bäri ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň düzümlerinde alnyp barlan işler, şeýle hem harby gullukçylaryň hünär derejesini ýokarlandyrmak we ýaşaaýş-durmuş şertlerini has-da gowulandyrmak boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi. Ata Watanymyzyň mukaddes Garaşsyzlygynyň şanly 35 ýyllygyny mynasybetli geçiriljek dabaraly harby ýörişe taýýarlyk görüşini barada hem aýtdy.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, Ýaragly Güýçlerimiziň maddy-enjamlaryny binýadyny döwrebaplaşdyrmak, şol sanda harby hünärmenleriň bilimini we tejribesini ýokarlandyrmak, şeýle hem harby gullukçylaryň

gulluk we ýaşaaýş şertlerini gowulandyrmak boýunça alnyp barylýan işleri dowam etmegiň möhümdigini belledi we şunuň bilen baglylykda, Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň sekretary, goranmak ministrine birnäçe tabşyryklary berdi.

Baş prokuror B.Muhamedow şu ýylyň sekiz aýynda ýerine ýetirilýän işler, hususan-da, ministrliklerde we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynda kadalaşdyryjy-hukuk namalarynyň talabalaýyk berjaý edilişine gözegçiligi amala aşyrmak, şeýle hem prokuratura edaralarynda sanly ulgamy ornaşdyrmak we degişli ösüş maksatnamasynda göz önünde tutulan wezipeleri durmuşa geçirmek maksady bilen görülen çäreler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, kanunlaryň hem-de hukuk namalarynyň ýerine ýetirilişini hemişe gözegçilikde saklamagyň möhümdigini belledi we Baş prokurora birnäçe görkezmeleri berdi.

Şeýle hem ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy mejlisiň dowamynda «Prokurorlary wezipä bellemek we wezipeden boşatmak hakynda» Karara gol çekdi.

Soňra içeri işler ministri M.Hydyrow şu ýylyň ýanwar — awgust aýlarynda ýerine ýetirilýän işler, şol sanda düzgün bozulmalaryň önüni almak, ýangyn howpsuzlyk kadalarynyň berjaý edilişine gözegçilik etmek, şeýle hem ministrligiň edaralaryna sanly tehnologiýalary we öndürebaryjy tejribäni ornaşdyrmak boýunça alnyp barlan işler barada hasabat berdi.

Çeri işler ministri ýurdumyz boýunça sentýabr aýynda «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly biraýlygynyň çäklerinde geçirilýän çäreler barada-da aýtdy.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzda jemgyýetçilik tertibini üpjün etmek, hukuk bozulmalarynyň önüni almak boýunça alnyp barylýan işleri yzygiderli kämilleşdirmegiň zerurdygyny belledi hem-de sentýabr aýynda «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümüziziň rahatlygy» atly bir aýlyk çäräni guramaçylykly geçirmegi tabşyrdy.

Ýokary kazyýetiň başlygy B.Hojamgulyýew hasabat döwründe bu düzümi ösdürmegiň maksatnamasynda kesgitlenen wezipeleri üstünlikli ýerine ýetirmek, hususan-da, kazyýet ulgamynyň işini döwürli talaplaryna laýyklykda kämilleşdirmek hem-de öndürebaryjy tejribäni ornaşdyrmak, kazylaryň hünär derejesini ýokarlandyrmak boýunça alnyp barlan işler barada hasabat berdi.

Soňra milli howpsuzlyk ministri D.Meredow şu ýylyň başyndan bäri döwletimiziň milli bähbitlerini goramak we ýurdumyzda asudalygy üpjün etmek, şeýle hem düzümiň işine döwrebap tehnologiýalary ornaşdyrmak boýunça geçirilen işler barada hasabat berdi.

Döwlet serhet gullugynyň başlygy I.Ilamnow şu ýylyň ýanwar — awgust aýlarynda ata Watanymyzyň mukaddes serhetleriniň goraglylygyny üpjün etmek, harby gullukçylaryň gulluk şertlerini we ýaşaaýş-durmuş derejesini

has-da ýokarlandyrmak, şeýle hem düzümiň işine sanly ulgamyň mümkinçiliklerini giňden ornaşdyrmak boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi.

Soňra adalat ministri M.Taganow ýolbaşçylyk edýän düzümi tarapyndan şu ýylyň sekiz aýynda alnyp barlan işler, şol sanda halkara tejribäni ornaşdyrmagyň hasabyna milli kanunçylygy kämilleşdirmek, işgärleriň hünär derejesini ýokarlandyrmak hem-de düzüme sanly ulgamy ornaşdyrmak boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi.

Soňra Döwlet gümrük gullugynyň başlygy M.Hudaýkulyýew bu düzümi ösdürmegiň maksatnamasyny durmuşa geçirmegiň çäklerinde şu ýylyň başyndan bäri ýerine ýetirilýän işleriň netijeleri, hususan-da, gullugyň maddy-enjamlaryny binýadyny pugtalandyrmak, sanly ulgamy we döwrebap tehnologiýalary ornaşdyrmagyň hasabyna işiň netijeliligini ýokarlandyrmak boýunça alnyp barlan işler barada hasabat berdi.

Soňra Döwlet migrasiýa gullugynyň başlygy A.Sazakow şu ýylyň sekiz aýynda alnyp barlan işler, şol sanda düzümiň işini kämilleşdirmek, şeýle hem gullugyň işine sanly ulgamy we öndürebaryjy tejribäni ornaşdyrmak boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi.

Gullugyň ýolbaşçysy Türkmenistanyň Döwlet migrasiýa gullugynyň Daşoguz welaýaty boýunça müdirliginiň edara binasyny hem-de Mary welaýaty boýunça müdirliginiň Ýolöten etrap bölüminiň edara binasyny we gulluk ýaşaaýş jaýyny gurmak hakynda-da hasabat berdi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyzyň garamagyna degişli resminamanyň taslamasy hödürlendi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, «Türkmenistanyň Döwlet migrasiýa gullugynyň Daşoguz welaýaty boýunça müdirliginiň edara binasyny hem-de Mary welaýaty boýunça müdirliginiň Ýolöten etrap bölüminiň edara binasyny we gulluk ýaşaaýş jaýyny gurmak hakynda» Karara gol çekdi hem-de gullugyň ýolbaşçysyna ýurdumyzda migrasiýa hyzmatlaryny sanly ulgam esasynda döwrebaplaşdyrmak, düzümiň işgärleriniň hünär derejesini ýokarlandyrmak işlerini üns merkezinde saklamagy tabşyrdy.

Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy mejlise gatnaşyjylara ýüzlenip, şu ýyl ýurdumyzyň Garaşsyzlygyna 35 ýyl dolýandygyny, bu şanly baýramyň uly dabaralar bilen belenilip geçiljekdigini aýtdy hem-de bu baýrama gowy taýýarlyk görmegiň möhümdigini belledi.

Döwlet Baştutanymyz Türkmenistanyň goranyş häsiýetli Harby doktrinasynyň talaplaryna laýyklykda, Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimiziň howpsuzlygyny we çäk bitewüligini ýokary derejede üpjün etmek, ýurdumyzyň goranmak ukypyny berkitmek, şeýle-de Watan goragçylarynyň we olaryň maşgala agzalarynyň ýaşaaýş-durmuş şertlerini has-da ýokarlandyrmak boýunça çäreleriň yzygiderli durmuşa geçirilýändigini aýtdy hem-de alnyp barylýan bu işleriň mundan beýläk-de dowam etjekdigini belledi.

Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň mejlisinde başga-da birnäçe meselelere garaldy we olar boýunça degişli çözümler kabul edildi.

Türkmenistanyň Prezidenti, Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow mejlise gatnaşyjylara berk jan saglygyny we halkymyzyň parahat hem-de bagtyýar durmuşynyň bähbidine alyp barýan jogapkärli gulluklarynda uly üstünlikleri arzuw etdi.

(TDH).

Syýasat

Ýokary okuw mekdepleriniň täze binalar toplumlary açyldy

1-nji sentýabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň gatnaşmagynda Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň hem-de Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň täze binalar toplumlary açylyp ulanmaga berildi.

Hormatly Prezidentimiz dabaradaky çykyşynda Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň binalar toplumlarynyň dabaraly ýagdaýda açylyp ulanmaga berilmegi mynasybetli, dabara gatnaşyjylary, mähriban halkymyzy Bilimler we talyp ýaşlar güni, döwrebap bilim ojaklarynyň açylyp ulanmaga berilmegi bilen tüýs ýürekden gutlady.

Şol gün Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň hem-de Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň täze binalar toplumlaryna halkara güwänamalary gowşurmak dabarasyny boldy. Şeýle-de bu ýokary okuw mekdeplerine täze awtoulaglaryň açarlary gowşuryldy.

Şol gün Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň hem-de Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň täze binalar toplumlarynyň açylyp ulanmaga berilmegi mynasybetli toý sadakalary berildi.

«Biznes reklama».

RESMI HABAR

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe «Türkmenistanyň Döwlet migrasiýa gullugyny ösdürmegiň 2022 — 2028-nji ýyllar üçin Maksatnamasynda» bellenen wezipeleri üstünlikli durmuşa geçirmek we Türkmenistanyň Döwlet migrasiýa gullugynyň işgärleriniň iş şertlerini has-da gowulandyrmak maksady bilen, Türkmenistanyň Prezidenti, Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy Serdar Berdimuhamedow Karara gol çekdi. Resminama laýyklykda,

Türkmenistanyň Döwlet migrasiýa gullugyna Daşoguz welaýatynyň Daşoguz şäherinde Döwlet migrasiýa gullugynyň Daşoguz welaýaty boýunça müdirliginiň edara binasynyň, şeýle hem Mary welaýatynyň Ýolöten etrabynda Döwlet migrasiýa gullugynyň Mary welaýaty boýunça müdirliginiň Ýolöten etrap bölüminiň edara binasynyň hem-de gulluk ýaşaýyş jaýynyň taslamalaryny düzmek hem-de olary döwrebap enjamlar bilen üpjün edip, ýanaşyk ýerleri abadanlaşdyryp gurmak tabşyryldy.

(TDH).

Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň täze binalar toplumynyň umumy meýdany 32,2 gektara barabardyr.

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Arkadag şäheriniň Ruhyýet köşgünde geçen umumy okuw sapagyndaky ÇYKYŞY

(Arkadag şäheri, 2026-njy ýylyň 2-nji sentýabry)

Eziz watandaşlar!

Hormatly mugallymlar, talyp ýaşlar! Gadyrly okuwçylar!

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe eziz Diýarymyzda Bilimler we talyp ýaşlar güni giňden belenilip geçilýär. Sizi «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradynyň mekany» ýylynda Bilimler we talyp ýaşlar güni hem-de täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli tüýs ýürekden gutlaýaryn. Size berk jan saglyk, ata Watanymyzyň ösüşine mynasyp goşant goşmakda uly üstünlikleri tüýs ýürekden arzuw edýärin.

Hormatly okuw sapagyna gatnaşyjylar!

Şu gün siziň bilen örän möhüm, esasy garaýşlarymy paýlaşmak isleýärin. Olar şahsyýeti kemala getirmek, ýaş nesliň durmuşdaky ornuny we ahlak gözýetimini kesgitlemek bilen bagly düşüňjelerdir. Men bu gün Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň gazanan üstünlikleri, häzirkä zaman dünýäsinde berkarar döwletimiziň orny we wezipesi, önümizde duran maksatlar hem-de wezipeler barada durup geçmek isleýärin.

Ýurdumyzyň ýaş raýatlary bolan siz häzire çenli amala aşyrylan işleri berkitmelisiňiz. Garaşsyz döwletimiziň mynasyp geljegi üçin giň gerimli maksatnamalary durmuşa geçirmelisiňiz. Siziň bu belent wezipäni mynasyp amala aşyryjakdygynyza ynanyarys.

Hormatly mugallymlar, talyp ýaşlar! Gadyrly okuwçylar!

Men öz çykyşymy esasy zatdan — watanyçylyk düşüňjesinden başlamak isleýärin. Islendik adamyň Watana söýgüsi adaty, sagdyn duýgudyr. Ýaş adam üçin bolsa bu aýratyn many-mazmuna eýedir. Sebäbi hut şol ýyllar onda Watana bolan söýgi, ýurduna bolan buýsanç duýgusy kemala gelýär. Watana wepaly, mynasyp hyzmat etmelidigine akyl ýetirýär.

Akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň watansöýüjilik, agzybirlik hakyndaky arzuwlary bu günki bagtyýar döwrümüzde hasyl boldy. Munuň özi şahyryň «Türkmeniň» atly goşgusynda öz aýdyň beýanyny tapýar:

Bir suprada taýýar kylýnsa aşlar,

Göteriler ol ykbaly türkmeniň.

Bu setirlerde ägirt uly many bar, ata Watanymyzyň beýik geljegini ynam bar.

Gadyrly ýaşlar!

Biziň döwletimiziň iň täze taryhy dünýä bileleşigi tarapyndan ykrar edilen Garaşsyzlygymyzdan başlanýar. 35 ýylyň dowamynda ýurdumyzyň demokratik, hukuk we dünýewi döwlet gurluşy düýpli berkidildi. Ýakyn wagtdan bolsa biz ata Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň 35 ýyllyk şanly baýramyny belläp geçeris. Bu beýik sene berkarar döwletimiziň durmuşynda tutuş bir döwürdir. Biziň bolsa buýsanara-guwanara zadymyz örän köp.

Häzirkä döwürde Türkmenistan kuwwatly, durnukly we ýokary depginler bilen ösýän ýurt hökmünde giňden tanalýar. Hormatly Prezidentimiz Watanymyzy ösüşiň ýoly bilen ynamly öňe alyp barýar. Garaşsyzlygymyzyň we Bitaraplygymyzyň binýady has-da berkidilip, ýurdumyzyň halkara abraýy yzygiderli ýokarlanýar. «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen şygarymyzdan ugur alyp, gazanylan ajaýyp üstünlikler, amala aşyrylýan toplumlaýyn işler şu günümüzde hem-de geljegimiziň beýikdigin ykrar edýär.

Gadyrly ýaşlar!

Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygy merdana halkymyzyň aýratyn taryhy ykbalydyr, uly buýsanjydyr, üstünligidir. Garaşsyz ýurdumyzyň Bitaraplygy 1995-nji ýylda Birleşen Milletler Guramasynyň agzasy bolan dünýä döwletleriniň ählisi tarapyndan ykrar edildi hem-de goldanyldy. Munuň özi halkara gatnaşyklarda ilkinji we ýeke-täk mysaldyr. Şeýle hem men ýaňy Bitaraplygymyzyň türkmen halkynyň taryhy ykbalydygyny aýtdym. Munuň özi ýöneliğe däl. Sebäbi Bitaraplyk halkymyzyň bütin taryhy ýoly bilen kesgitlendi, ata-babalarymyz tarapyndan bize wesýet edildi. Muny akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragy wasp edip girdipdir. Ol diňe şahyr we akyldar bolman, eýsem, köp ýurtlara aýlanyp gören ajaýyp diplomat hem bolupdyr. Bu beýik ynsan türkmenler üçin esasy zadny parahatçylyk, hoşniýetli goňuşylyk we ähli halklar bilen dostlukly gatnaşyk etmek bolup durýandygyna düşünişdir. Biziň Bitaraplygymyzyň düýp manysy hem şunda jemlenendir.

Türkmenistan üçin Bitaraplyk parahatçylygyň, içkeri durnuklylygyň, halkymyzyň jebisliginiň we agzybirliginiň kepillidir. Türkmen Bitaraplygynyň netijeli häsiýeti dünýäde giňden goldanylýar hem-de ykrar edilýär. Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 1995-nji ýyldan başlap, Türkmenistanyň Bitaraplygyny üç gezek goldap, Kararnama kabul etmegi hem muny tassyklaýar. Munuň ähmiýeti bolsa häzirkä döwürde aýratyn ýokarydyr.

Hemişelik Bitarap Türkmenistan öz oňyn başlangyçlary, anyk teklipleri hem-de taglymatlary netijesinde, halkara parahatçylygy we durnuklylygy, hormatlamak dialogyny öňe sürýän döwlet hökmünde çykyş edýär. Soňky ýigirmi ýylyň dowamynda Birleşen Milletler Guramasynyň kabul eden örän möhüm ençeme çözgütleri hem muny tassyklaýar. Mysal üçin, 2007-nji ýylda Türkmenistanda dünýä tejribesinde ilkinji gezek ýöriteleşdirilen düzümi — Merkezi Aziýa üçin öňüni alyş diplomatiýasy boýunça sebit merkezi döredildi. Munuň özi Bitarap Türkmenistanyň alyp barýan syýasatynyň gönüden-göni netijesidir. Nesip bolsa, geljek ýyl biz Birleşen Milletler Guramasyna ähli agza döwletler bilen bilelikde bu sebit merkeziniň döredilmeginiň 20 ýyllygyny belläp geçeris.

Dünýä işlerinde ynanyşmak kadalaryny we hormat goýmak dialogynyň medeniýetini ykrar etmek boýunça Türkmenistanyň başlangyjy hem biragyzdan goldanyldy. Mundan birnäçe ýyl ozal ýurdumyzyň öňe süren «Dialog — parahatçylygyň kepilli» atly ählumumy başlangyjy hem dünýä syýasatynda bäsleşmek we gapmagaşylyk däl-de, dialog, mümkinçilikler, özara düşünişmek, ylalaşmak, netijeli çözgütleri gözlemek ýaly täzeçe oýlanmagyň badalga nokadyna öwürildi. 2025-nji ýyly «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» diýip yglan etmek hakynda Türkmenistanyň başlangyjy bütin dünýäde uly hormata mynasyp boldy. Bu waka hem-de Türkmenistanyň Bitaraplygynyň 30 ýyllygyna bagyşlanan forum dünýä möçberindäki çärä öwürildi. Birleşen Milletler Guramasyna düzümine onlarça ýurtlar girýän Bitaraplygyň dostlary toparynyň döredilmegi hem ýurdumyzyň gazanan üstünligidir.

(Dowamy 3-4-5-nji sahypalarda)

Täze institutnyň çäginde 13 gatdan ybarat bolan baş bina, 8 fakultet we 28 sany kafedra, kitaphana, mejlisler zaly ýerleşýär.

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Arkadag şäheriniň Ruhyýet köşgünde geçen umumy okuw sapagyndaky

ÇYKYŞY

(Arkadag şäheri, 2026-njy ýylyň 2-nji sentýabry)

(Başlangyjy 2-nji sahypada)

Biziň ýurdumyzyň Birleşen Milletler Guramasyndyda Araçylyk palatasynyň döretmek baradaky başlangyjy, şeýle hem bitarap we bileleşiklere goşulmaýan döwletlere bu guramanyň parahatçylygy dörediji tagallalarynda ileri tutulýan hyzmatdaşlar hukuk ýagdaýyny bermek hakyndaky teklibi-de hyzmatdaş döwletleriň arasynda uly gyzyklanma döredýär. Bularyň ählisi Bitaraplygynyň uly mümkinçiliginiň bardygyny görkezýär. Meniň pikirimçe, onuň sebäpleri aýdyňdyr.

Bitaraplyk, ozaly bilen, öz tebigaty, dünýä garaýşy boýunça ähli döwletleriň we halklaryň hukuklaryny hem-de kanuny bähbitlerini hormatlamaga esaslanýan dialoga we parahatçylyga daýanýar. Hut şu garaýyşlar häzirki döwürde uzak möhletli parahatçylygy, durnuklylygy hem-de ösüşi üpjün edip biler diýip pikir edýärin.

Bitaraplygynyň mümkinçilikleri uludyr. Men onuň diňe käbirini sanap geçdim. Türkmenistan bitaraplygynyň nazaryýetini hem-de amalyýetini başlaşdyrmagyň, syýasy we ylmy binýadyny döretmegiň üstünde işlemegini dowam edýär.

Bitaraplyga ýöriteleşen halkara hünärmenleri taýýarlamak bu işiň örän möhüm tarapy bolup durýar. Halkara gatnaşyklary institutunda döredilen Parahatçylyk we bitaraplyk kafedrasynyň geljekde öz işini has-da güýçlendirer, düýpli ylmy-barlag işlerini alyp barar. Institutda parahatçylygynyň, bitaraplygynyň we öňüni alyş diplomatiýasynyň äkademiki merkezini döretmek üçin geňeşmeler geçiriler. Şeýlelikde, ahyrky netije Birleşen Milletler Guramasy bilen hyzmatdaşlykda Parahatçylyk we bitaraplyk uniwersitetini döretmek bolup durýar. Ýaş talyplar, siziň bu ýerde işlemegiňiz üçin uly mümkinçilikler açylýar, sebäbi bitaraplyk diňe bir syýasat däldir! Halkara hyzmatdaşlygynyň nusgasy hökmünde bitaraplyk ykdysadyýeti, ylmy-bilimi, tehnologiýalary, medeniýeti, sporty, maglumat we kommunikasiýany hem-de ençeme beýleki ugurlary öz içine alýar.

Hormatly adamlar!

Men daşary syýasat ugrumyz, parahatçylyk we dialog medeniýeti barada aýdyp geçdim. Şu ýerde halkymyzyň medeni we ruhy mirasynyň egsilmezdigini aýtmak gerek. Häzirki döwürde Türkmenistan diňe bir içerki döwlet işlerinde däl, eýsem, daşary syýasatda hem Azadynyň, Andalybyň, Magtymgulynyň, Zeliliniň, beýleki görnükli akyldarlukymyzyň pähim-paýhasyndan ugur alyp, olaryň ynsanperwer taglymatlaryny durmuşa geçirmegi dowam edýär. Şu ýerde bir mysal getirmegi makul bilýärin. Ýurdumyzyň başlangyjy bilen Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy 33 sany Kararnamany kabul etdi. Olaryň köpüsi dünýäde adamlaryň ýaşaýş-durmuşynyň gowulandyrmaga, howpsuzlygyny, saglygyny üpjün etmäge, kanuny hukuklaryny we bähbitlerini goramaga gönükdirilendir. Bu ýerde ileri tutulýan ugur halkara gatnaşyklary ynsanperwerlige itermek bolup durýar. Eýsem, munuň özi nämäni aňladýar? Ilki bilen, her döwletiň geosyýasy we ykdysady maksatlaryny durmuşa geçirmegi Durnukly ösüş maksatlary bilen utgaşykly bolmalydyr. Şunuň bilen baglylykda, biziň ýurdumyz köp ýyllaryň dowamynda azyk we energetika howpsuzlygyny hem-de durnuklylygyny üpjün etmäge gönükdirilen ugry yzygiderli alyp barýar. Daşky gurşawy goramagy, ähli halklaryň we döwletleriň serişdeleriň deň hem-de adalatly paýlanmagyna bolan kanuny hukuklarynyň berjaý edilmegini öňe sürüp gelýär.

Türkmenistan Rio+20, Tegu şäherinde geçirilen Bütindünýä suw forumy, Dubaýda geçirilen COP28 ýaly örän iri dünýä çärelerinde birnäçe maksatnamalaýyn başlangyçlar bilen çykyş etdi. Bu başlangyçlaryň many-mazmuny adamy, onuň ömrüni, saglygyny, howpsuzlygyny dünýä syýasatynyň baş gymmatlygyna öwürmäge halkara bileleşigi çagyrmakdan ybaratdyr.

Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 2023-nji ýylyň sentýabryndaky 78-nji sessiýasynda hormatly Prezidentimiz Hazar ekologiýa

başlangyjyny öňe sürdi. Şu ýylyň aprelinde Wenada geçirilen energetika forumynda bolsa biziň ýurdumyz energetika giňişligini syýaslaşdyrmakdan doly we kepillendirilen ýagdaýda el çekmäge çagyrdy. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Birleşen Milletler Guramasynyň howandarlygynyda energetika ulgamynda syýaslaşdyrmak gatnaşyklaryndan yüz öwürmegi anyk beýan edýän «Energetika kodeksini» işläp taýýarlamak barada pikirlenmegi teklipe edýär.

Türkmenistan energiýa serişdelerine erkin, durnukly we deň elýeterliligi üpjün etmäge çagyryýar. Munuň özi islendik halkyň we döwletiň tebigy hem-de kanuny hukugydyr. Adam hemme zadyň esasydyr. Şu düşüňjede halkara gatnaşyklary ynsanperwerleşdirmek garaýşy jemlenýär. Türkmenistan kynçylykly ýagdaýlara düşen halklara ynsanperwer kömegi bermek bilen, şeýle syýasaty alyp barmakda göreldä görkezýär.

Türkmenistan howply wirusly ýokançlara garşy göreşde hem ylmy-lukmançylyk diplomatiýasyny ýola goýmaga öňe sürýär we bu ugurda anyk meýilnamalary, maksatnamalary teklipe edýär. Bosgunlary, migrantlary we raýatlygy bolmadyk adamlary goramakda tagallalary birleşdirmek boýunça yzygiderli işi alyp barýar. Biziň ýurdumyz adamyň we halklaryň arassa suwa elýeterliligi hem-de suw serişdeleriniň adalatly paýlanmagy babatda tebigy hukugy hakynda başlangyjy öňe sürdi. Türkmenistan gowşak goralan sebitlere, hususan-da, deňze çykalgasy bolmadyk ösýän ýurtlara goldaw berýär. Türkmenistan bu ugurda iş ýüzünde netijeli tagallalary amala aşyrýar.

2025-nji ýylyň awgust aýynda ýurdumyzda örän möhüm, bütindünýä ähmiýetli waka bolup geçdi. Birleşen Milletler Guramasynyň Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp barýan döwletler boýunça üçünji maslahaty geçirildi. Maslahatda kabul edilen Awaza syýasy Jarnamasy we Hereketleriň Awaza maksatnamasy Birleşen Milletler Guramasynyň resmi resminamalarynyň derejesine eýe boldy. Olarda esas goýujy kadalar we usullar beýan edildi. Olary 44 döwletde ýaşaýan ýüzlerçe million adamyň kanuny hukuklaryny we zerurlyklaryny üpjün etmek üçin durmuşa geçirmek möhümdir.

Türkmenistan özüniň örän baý energetika serişdelerini energiýa akymalaryny diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek arkaly beýleki halklaryň hyzmatyna ulanmaga taýýardygyny ygylan etdi. Bu, hakykatdan-da, öňdengörüjilikli hem-de ýokary derejede jogapkärçilikli syýasat.

Adamzada söýgi, ýokary ahlak we adalat däpleri biziň halkymyzyň kalbynda hemişe ýaşap gelýär. 2024-nji ýylyň oktyabr aýynda Aşgabatda beýik akyldar Magtymguly Pyragynyň doglan gününüň 300 ýyllygyna bagyşlanyp maslahat geçirildi. Şol maslahata gatnaşan ýokary derejeli myhmanlar Türkmenistanyň Magtymguly Pyragynyň mirasdüşeri we işlerini dowam etdiriji hökmünde ýokary ynsanperwerlik kadalaryna eýerýändigini barada aýtdylar.

Türkmen ýazyjy-şahyrlary şöhratly ata-babalarymyzyň ynsanperwerlik baradaky beýik taglymatlaryny dowam etdirýärler. Mähriban halkymyz Berdi Kerbabayewe, Kerim Gurbannepesowa, Gurbannazar Ezizowa, Osman Ödäýewe, Gözel Şagulyýewa örän uly sarpa goýýar. Nury Halmämmedow, Çary Nury-mow, Weli Muhadow ýaly meşhur kompozitorlar eziz Watanymyzyň at-abraýyny has-da belende göterdiler. Bu hem biziň adamzada ýollan çagyryşymyzdyr. Türkmenistanyň alyp barýan beýik ynsanperwer işiniň bir bölegidir. Häzirki döwürde biz halypa diplomatlarymyzyň, Türkmenistanyň Gahrymanlary Aksoltan Ataýewanyň we Çynar Rustemowanyň bitiren hyzmatlaryna ýokary baha berýäris.

Hormatly okuw sapagyna gatnaşyjylar!

Parahatçylyk, hoşniýetli goňsuçylyk, birek-birege hormat goýmak ýurdumyzyň daşary syýasatynyň esasy we möhüm ugurlarydyr. Olar biziň içki ösüsimiz, ýurdumyzyň dünýä ykdysady işine üstünlikli goşulmagy üçin amatly şertleri döretmegiň örän möhüm ugurlarynyň birine öwürüldi.

Bu strategiýa «Açyk gapylar daşary ykdysady syýasaty» diýen ada eýe boldy.

Ulag ulgamy hyzmatdaşlygynyň möhüm, strategik ugrudyr. Türkmenistan Merkezi Aziýanyň we Hazar sebitiniň bir bölegi bolmak bilen, Ýakyn Gündogar bilen araçäkleşýär. Ýurdumyzyň Günorta Aziýa hem göni çykalgasy bar. Türkmenistan Ýewraziýa ýollarynyň strategik çatrygynyda ýerleşmek bilen, öz geografik ýerleşişiniň bähbitli taraplaryny sebitleriň we yklymlaryň, Aziýanyň hem-de Ýewropanyň ykdysady taýdan ýakynlaşmagynyň hyzmatynda ulanmaga taýýardyr. Bu diňe bir ykdysady wezipä bolup durmaýar. Ol bilelikde gülläp ösmegiň bähbidine hyzmatdaşlyk, özara düşünişmek, ynanyşmak köprülerini gurmak boýunça örän möhüm medeni wezipedir.

Türkmenistan tarapyndan öňe sürülen «Beýik Ýüpek ýoluny dikeltmek» konsepsiýasy örän uly goşulyşmak taslamasynyň özenini düzýär. Bu Konsepsiýanyň taslamasynyň çäklerinde üstaşyr-ulag geçelgelerini döretmek, esasy ulag-logistika merkezlerini emele getirmek arkaly hyzmatdaşlygynyň ugurlaryny görýäris. Munuň üçin häzirki zaman milli üpjünçilik ulgamlaryny döretmek zerurdyr. Türkmenistan ulag üpjünçilik ulgamlaryny döwrebap ýagdaýa getirmek we täzelerini gurmak boýunça netijeli işleri alyp barýar. Bu ugurda giň gerimli maksatnamalary durmuşa geçirýär.

Türkmenistanyň ulag kommunikasiýalary Uzak we Ýakyn Gündogar ugry boýunça eksport, import yüklerini Merkezi we Gündogar Ýewropa ýurtlaryna üstaşyr geçirmek we eltmek üçin mümkinçilikleri döredýär. Hazarüsti halkara ulag gatnaw ugruny ösdürmegiň çäklerinde ýükleri, şol sanda konteýner yüklerini daşamak üçin bäsdeşlige ukyply toplumlaýyn nyrh ölçeglerini emele getirmek boýunça demir we deňiz ýol ulgamlarynyň ýolbaşçylary bilen netijeli işler alnyp barylýar. Üstaşyr geçiriş mümkinçiliginiň esasy ýük akymly Hazar deňiziniň portlary arkaly Ýewropadan gaýdyp, Türkmenistanyň üsti bilen üstaşyr geçýän we Aziýa hem-de Ýuwaş umman sebitiniň ýurtlaryna barýan we yzyna getirilýän ýükleri daşamalar bolup durýar.

Biziň ulag geçelgelerimiz diňe bir goňşy ýurtlar bilen netijeli birleşmäni üpjün etmek bilen çäklenmeýär. Olar bütindünýä logistikasynda möhüm orny eýeleýärler. Bu bolsa gönüden-göni Ýewraziýa yklymynda ykdysady ösüşe we halkara söwda gatnaşyklaryny berkitmäge oňyn täsir edýär.

Bulardan başga-da, Türkmenistanda Türkmenbaşy — Gazagystan serhedi awtomobil ýolunyň gurluşygyna girişildi. Şunuň bilen baglylykda, ulag gatnawlaryny sebit we halkara daşamalary bilen baglanyşykly ep-esli ösdürmek üçin mümkinçilikler açylýar. Türkmenistan durnukly ulag babatda ählumumy dialogy öňe sürýän ýurtlaryň biri bolup durýar. Biziň ýurdumyz bu ugurda köp ýyllaryň dowamynda netijeli işleri alyp barýar.

2016-njy ýylyň noýabr aýynda Aşgabatda Birleşen Milletler Guramasynyň Durnukly ulag ulgamy boýunça birinji ählumumy maslahaty geçirildi. Bu maslahat ulag meselesi we logistika baglanyşygy boýunça yzygiderli halkara gatnaşyklaryň başyny başlan örän möhüm waka öwürüldi. 2022-nji ýylda Türkmenistanda geçirilen Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp barýan ýurtlaryň ulag ministrleriniň halkara maslahaty hem möhüm ähmiýete eýe boldy.

Hazar ugry aýratyn ünsi talap edýär. Hazar deňiziniň hukuk ýagdaýy hakynda Konwensiýanyň kabul edilmegi bilen, Hazar deňizini Gündogar-Gündogar Aziýadan Merkezi Aziýanyň üstünden yklymyň Gündogar bölegine üstaşyr geçýän esasy gatnaw ugurlarynyň biri hökmünde ulanmak üçin şertler döredildi. Şunuň bilen baglylykda, Hazaryň gündogar kenary örän möhüm ähmiýete eýe bolýar. Häzirki döwürde Türkmenistan Hazarda kuwwatly port üpjünçilik ulgamlaryna eýedir. Biziň ýurdumyz şol üpjünçilik ulgamlaryny günbatar ugurda Hazarüsti üstaşyr geçirmegi çaltlandyrmak we giňeltmek bähbidi bilen ulanmak boýunça tekliplere seretmäge taýýardyr.

Türkmenistan dünýä derejesinde ulag diplomatiýasynyň esasy merkezine öwürülýär. Diňe soňky ýyllarda Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan Türkmenistanyň başlangyjy esasynda ulag ulgamynda alty Kararnama kabul edildi. Şolaryň hatarynda 2024-nji ýylda kabul edilen «Bütindünýä durnukly ulag günü» atly Kararnamany görkezmek bolar. Türkmen tarapyň başlangyjy bilen Baş Assambleýanyň 80-nji sessiýasynda «Birleşen Milletler Guramasynyň durnukly ulag boýunça on ýyllygy (2026 — 2035-nji ýyllar)» atly Kararnamanyň kabul edilmegi hem kanunalaýyk ýagdaýdyr. Biziň döwletimiz onýyllygynyň maksatlaryny durmuşa geçirmäge gözegçilik etmek üçin toplumlaýyn seljeriş we maglumat guraly bolan Durnukly ulag baglanyşygynyň ählumumy atlasyny döretmek boýunça işleri dowam etdirer.

Öndürijiler, sarp edijiler we üstaşyr geçirijiler hökmünde yklymyň ýurtlarynyň bar bolan energetika mümkinçiliklerini açmak hyzmatdaşlygynyň toplumlaýyn meýilnamalaryny üstünlikli durmuşa geçirmegiň örän möhüm şerti bolup durýar. Türkmenistanyň strategiýasy bu üç ugra gatnaşyjylaryň bähbitlerini doly hasaba almaga, gatnaw ugurlaryny diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmäge we nebit-gaz çig malyna, şeýle hem elektrik energiýasynyň çeşmelerine deňhukukly elýeterliligi üpjün etmäge esaslanandyr. Häzirki wagtda Türkmenistan — Owganystan — Pakistan — Hindistan gaz geçirijisiniň gurluşygy alnyp barylýar. Bu gaz geçirijisi onuň gurluşygy tamamlanandan soňra iki sub kontinentiň zerurlyklaryny onlarça ýyllaryň dowamynda üpjün etmäge ukyplydyr. Bu sub kontinentleriň ilaty häzirki wagtda 2 milliard adama golaýdyr. Olaryň ykdysadyýetleri çalt depginler bilen ösýär. Bu taslamanyň durmuşa geçirilmegi diňe bir Owganystanda 12 müňden gowrak iş ornuňy döretmäge mümkinçilik berer. Şeýle hem biziň ýurdumyz Türkmenistan — Owganystan — Pakistan taslamasynyň durmuşa geçirilmeginiň çäklerinde elektrik energiýasyny ibermegi artdyrmak üçin kuwwatlyklara eýedir.

Garaşsyzlyk ýyllary içinde ýurdumyzyň senagat ulgamynyň keşbi tanalmaz derejede özgerdi. Bütinleý täze pudaklar — dokma, himiýa, gurluşyk, elektrik energetika pudaklary döredildi.

Garaşsyz bilermenleriň berýän bahalaryna görä, Türkmenistanyň durmuş ulgamy dünýäde iň gowy ulgamlaryň biridir. Türkmenistanyň ykdysady we durmuş taýdan ösüşi köpugurly halkara hyzmatdaşlyk esasynda alnyp barylýar. Häzirki döwürde biziň ýurdumyz dünýäniň 100-den gowrak döwleti bilen söwda ulgamynda hyzmatdaşlyk edýär. Hususy işewürlük ugry, ilkinji nobatda bolsa, Türkmenistanyň Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň ugry boýunça hyzmatdaşlyk işjeň alnyp barylýar. Häzirki wagtda bu birleşmäniň bellige alnan agzalarynyň sany 30 müňe golaýdyr.

Daşary-ykdysady hyzmatdaşlygynyň kabul edilen döwlet maksatnamalary we halkara strategiýalary esasynda alnyp barylýandygyny bellemek isleýärin. Olaryň esasyсы «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasy» bolup durýar.

Türkmenistan maýa goýum ulgamynda örän iri, abraýly maliýe guramalary we institutlary — Halkara pul gaznasy, Bütindünýä banky, Aziýanyň ösüş banky, Ýewropanyň täzeleniş we ösüş banky, Ýslam ösüş banky bilen ýakynndan hyzmatdaşlyk edýär. Türkmenistanyň Bütindünýä Söwda Guramasyna agza bolmagyna degişli kadalar boýunça netijeli işleri alyp barýarsy.

Türkmenistanyň halkara işiniň syýasy, ykdysady, ynsanperwer ulgamlardaky gün tertibi baş yklymy öz içine alýar. Biz dünýäniň 161 döwleti bilen diplomatik gatnaşyklary saklaýarys. Dürli ugurlar boýunça halkara guramalaryň 55-siniň işine gatnaşarys. Abraýly we jogapkärli döwlet hökmünde Türkmenistanyň sesi dünýä giňişliginde belentden ýaňlanýar.

(Dowamy 4-5-nji sahypalarda)

1-nji sentýabrda açylyp ulanylmaga berlen Lebap welaýatynyň Türkmenabat şäherindäki Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň 5 müň orunlyk döwrebap bilim toplumu 5 gatdan ybarat bolan baş binany, 8 fakulteti we 22 sany kafedranı, mejlisler zalyny, kitaphana binasyny özünde jemleýär.

Syýasat

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Arkadag şäheriniň Ruhyýet köşgünde geçen umumy okuw sapagyndaky ÇYKYŞY

(Arkadag şäheri, 2026-njy ýylyň 2-nji sentýabry)

(Başlangyjy 2-3-nji sahypalarda)

Gadyrlyýaşlar! Talyplar we okuwçylar!

Biziň buýsanjymyz we şöhratymyz bolan ahalteke bedewi türkmen halkynyň Garaşsyzlygynyň, özbaşdaklygynyň we milli mertebesiniň nyşanlarynyň biridir. Ahalteke bedewlerimiz ýurdumyzyň parahatçylyk söýüji daşary syýasatynda, medeni diplomatiýasynda uly orny eýeleýär. 2010-njy ýylda döredilen Halkara ahalteke atçylyk assosiasiýasy dürlü döwletleriň atçylyk düzümleri bilen hünär hyzmatdaşlygynda uly abraýa eýe boldy.

Ahalteke atçylyk sungaty we atlary bezemek döpleri ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň görnükli nusgalarynyň bütindünyň sanawyna girizildi. Bu halkara ykrarnama ahalteke atlarynyň dünýä medeniýetindäki we taryhyndaky aýratyn ornuny subut edýär. Ýurdumyzy dünýä tanatmakda, parahatçylyk dialogyny emele getirmekte halkara atçylyk sport bäsleşiklerine uly orun degişlidir. Şunuň bilen baglylykda, «Galkynyş» milli at üstündäki oýunlar topary dünýä derejesindäki ýaryşlarda yzygiderli üstünlük gazanyp, türkmen tuguny belentde parladýar.

«Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» diýlip yglan edilen 2026-njy ýylda hem ýurdumyzda hem-de dünýä döwletlerinde atçylyk we atly sport çäreleri ýokary derejede geçirilýär. Ahalteke bedewi türkmen ýaşlary üçin diňe bir milli buýsanç däl, eýsem, okgunly ösüşiň, kämiliginiň we wepalylygynyň belent nusgasy bolmalydyr.

Horamatly okuw sapagyna gatnaşýjylar!

Täze okuw ýylynyň başlanmagy siziň her biriňiziň durmuşyňyzda hemişe möhüm döwür bolup durýar. Aýratyn hem, bu ýokary okuw mekdebine ilkinji gezek gadam basýan ýaşlar üçin möhüm ähmiýete eýedir. Jogapkärçiligi, yhlasy, çynlaaky garaşy talap edýän uly durmuş başlanýar. Bu ugurda size döwlet ýardam berer. Okamak, ruhy we medeni taýdan ösmek üçin ähli zerur şertleri üpjün eder.

Siz — Garaşsyzlyk şertlerinde ösüp ýetişen nesil. Türkmenistan size uly umyt baglaýar.

Häzir biz täze tehnologiýalaryň güýçli ösýän, emeli aňyň ähli ýerde ornaşdyrylýan şertlerinde ýaşaýarys. Bu şertler geljekki ösüşi kesgitleýär. Biziň maksadymyz — Türkmenistany senagat taýdan ösen döwletleriň hataryna goşmakdyr.

Biz «akylly» şäherleri döretmek ugurunda iş alyp barýarys. Bize «Akylly jemgyýet» konsepsiýasynyň taslamasynyň üstünde işlemek zerur diýip hasap edýäris. Bu konsepsiýa toplumlaýyn bolmalydyr. Işiň ähli esasy ugurlarynyň üç içine almalydyr. Şol taslama ýaşlary, talyplary işjeň çekmek zerurdyr. Olar täze garaýyşlary, teklipleri, täzeçil nusgalary batyrgaý girizmäge ukyplydyrlar.

Öndebaryjy ylmy-tehniki sepgitlere cykmak üçin, Türkmenistan bilim ulgamynda halkara hyzmatdaşlygyny dowam etdirer. Biz ýurdumyzy bilim, pikir alysmak we startap döretmek merkezine, ýaşlary intellektual kooperasiýa üçin özüne çekýän bir mekana öwürmäge çalyşmaly.

Türkmenistanda dürlü ugurlar boýunça halkara ylym-bilim ýaşlar klasterlerini döretmek üçin hukuk we guramaçylyk şertlerini emele getirmegiň üstünde işlemegi teklip edýäris. Goý, beýleki ýurtlaryň zehinli ýaşlary Türkmenistana gelsinler, türkmen ýaşlary bilen bilelikde öz döredijilik maksatlaryny durmuşa geçirsinler! Bu hemmeler üçin bähbitli bolar.

Biz Türkmenistanda türkmen jemgyýetiniň ýaşaýşynyň taryhy milli esaslaryny berkitmäge hemişe uly üns bereris. Şoňa görä-de, okuw sapagymyň indiki bölginde terbiýäni ösdürmek, türkmen halkynyň medeni-ruhy mirasyny, onuň döredijilik maksatlaryny durmuşa geçirsinler! Bu hemmeler üçin bähbitli bolar.

Horamatly mugallymlar!

Gadryly talyp ýaşlar we okuwçylar!

Ynsany kämillige we belent mertebä ýetirýän gymmatlyk, ilkinji nobatda, ylym we bilimdir.

Şoňa görä-de, kämil bilim almak, okamak, döretmek, eziz Watanymyzyň şan-şöhratyny dünýä uly-mak bagtyýar ýaşlarymyzyň mukaddes borjudy. Hormatly Prezidentimiziň belleýşi ýaly: «Ylymly ýaşlar döwletimiziň kuwwatly güýjüdür. Türkmen halkynyň döwletlilik ýolunyň mizemez mertebesidir, baky dowamatydyr».

Biz ylym-bilim ulgamynda toplan baý tejribämiz esasynda ajaýyp geljegimizi gurýarys. Watanyň, halkyň ykbaly ugurunda ýokary jogapkärçilik duýýan päk ahlakly, watansöýüji, bilimli, ylymly nesilleri terbiýeleýäris. Asylyly döbe eýerip, her täze okuw ýylynyň başynda ýurdumyzda täze bilim edaralaryny açýarys, bilimler dünýäsine ilkinji gadamyny basýan okuwçylarymyza kompýuterleri sowgat berýäris. Ýurdumyzda döwrebap bilim ojaklary — ak şäherimiz Aşgabatda Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň hem-de Lebap welaýatynyň merkezi Türkmenabat şäherinde Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň täze binalarynyň dabaraly açylyşy boldy. Şeýle hem orta mekdepler we çagalara baglary dabaraly ýagdaýda açylyp ulanmaga berildi. Täze bilim ojaklarynyň yzygiderli açylyp ulanmaga berilmegi döwletimiziň ykdysady we ruhy kuwwatynyň, geljege bolan uly ynamynyň aýdyň görkezijisidir.

Meniň size atalyk arzuwym: goý, bagtyýar okuwçylarymyzyň hem-de talyp ýaşlarymyzyň bilim we ylym ýollary hemişe aýdyň bolsun! Döwletimize uly abraý getirsin!

Bagtyýar ýaşlar!

Türkmen taryhy — bu iň gadymy siwilizasiýalary döreden, dünýä uly salan beýik döwletleri guran türkmen halkynyň buýsançly beýik geçmişi. Mukaddes topragymyzyň her bir daban ýeri ylmy-barlaglar we gazuw-agtaryş işleri üçin gymmatly çeşmedir.

Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan gadymy ekerançylyk we şäher medeniýetleriniň — Jeýtun, Änew, Marguş, Dehistan we Horezm-Ürgenç siwilizasiýalarynyň dörän Watanydyr.

Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — müňýyllyklaryň dowamynda dünýäniň syýasy, medeni-ruhy we ykdysady ösüşine ummasyz goşant goşup gelýän türkmen halkynyň ata Watany.

Eziz Watanyňy, il-günüňi söymek üçin onuň şöhratly geçmişiňiň güňden öwrenmeli. Türkmen halkynyň taryhynda bolsa guwanmaga, buýsanmaga şan-şöhratly sahypalar näçe diýseň bar.

Uzak ýyllaryň dowamynda dürlü wezipe-kärlerde zähmet çekmek bilen, maňa eziz Watanymyzdaky gadymy taryhy ýerleri hem-de merkezelri öwrenmäge gelen tanymlar arheologlardyr taryhçylaryň, dünýä belli ussat alym-halypalaryň hut özleri ýa-da olaryň nesil dowamaty bilen bilelikde işleşmek, tejribe alysmak bagty miýesser etdi. Änew medeniýetini ilkinjileriň biri bolup dünýäde ykrar etdiren arheolog, taryhçy Rafael Pampelli, şeýle hem Wadim Masson, Wiktor Sarianidi ýaly ägirtleriň ýurdu-myzda arheologiya işlerine goşantlary uludyr. Olar türkmen halkynyň köp asyrylyk taryhyny, adamzat siwilizasiýasyna goşan mynasyp goşandyny dünýä ýaýmakda köp tagalla etdiler.

Men arheolog Wadim Masson bilen gadymy Änew topragynda, Paryzdepe ýadygärliginiň töwereklerinde geçirilen gazuw-agtaryş, ylmy-seljerme işleriniň alnyp barlyşyna gatnaşdym. Irginsiz zähmetiň netijesinde, täze we täsin tapyndylaryň üstünden barylady. Soňra olar boýunça ylmy işler geçirildi. Rafael Pampelliniň çowlugy we beýleki arheolog-alymlar hem ýurdumyza gelip, ata-babalarynyň dünýä ähmiýetli açyş eden ýerlerine aýlanyp gördüler. Belli arheologlar Wiktor Sarianidi, Nadežda Dubowa ýaly alymlar Gadymy Marguşda, Merwde adamzat ähmiýetli taryhy-ylmy açyşlary etdiler. Bu açyşlary bilen olar dünýäde has-da meşhur boldular. Şeýle görmüki arheologlar bilen halkymyzyň, mukaddes topragymyzyň taryhyny öwrenmekde bilelikde birnäçe işleri amala aşyrdyk. Türkmen topragynyň abraýyny götermäge yhlas

etseň, bu toprak seniň at-abraýyňy iki esse belende göterýär. Munuň şeýledigini türkmen topragyny öwrenmäge yhlas eden arheolog-alymlar hem gaýta-gaýta aýdardylar.

Ýaş nesiller halkymyzyň taryhy hem-de onuň ylmy esasyda öwrenilişi barada hemişe habarly bolmalydyrlar.

Eziz ýaşlar!

Türkmenler dünýäniň iň gadymy halklarynyň biridir. Türkmen topragy dünýäniň ýedi ýolunyň çatrygydyr. Men bu barada öz kitaplarymda anyk deliller bilen beýan edýäris. Giň möçberli gazuw-barlag işleri netijesinde ýüze çykarylan tapyndylar gadymy Änew medeniýetini aýdyp görkezýär. Änew şäherinde binagärlik sungatynyň ajaýyp nusgasyna öwürilen Seýit Jemalettiniň metjidi hem bina edilipdir. Hormatly Prezidentimiziň «Änew — müňýyllyklardan gözbaş alýan medeniýet» atly kitabymda gadymy Änewiň şöhratly taryhyna ýokary baha berilýär. Türkmen döwletleriň halkara guramasy bolan TÜRKSÖÝ tarapyndan Änew şäheri 2024-nji ýylda «Türki dünýäniň medeni paýtagty» diýlip yglan edildi.

Bagtyýar ýaşlarymyzyň Watanymyzyň taryhyny güňden öwrenmek bilen uly sepgitlere ýetjekdiklerine berk ynanaryn.

Eziz ýaşlar!

Ata-babalarymyzyň akyly-paýhasyndan döran milli mirasymyzy asyrlaryň synagynyndan geçip, biziň günlerimize gelip ýetipdir. Nakyllardyr atalar sözi, hüwdüler, timsallar halkymyzyň baý taryhyndan habar berýär.

Dünýädäki her bir millet beýik şahsyýetleri arkaly tanalýar. Muhammet Horezmi, Abusagyt Abulhaýyr, Abu Nasr Faraby, Abu Reýhan Biruny, Ibn Sina, Mahmyt Kaşgaryl, Mahmyt Zamaşsary, Hoja Ahmet Ýasawy, Nejmeddin Kubra, Alyşir Nowaýy, Baýram han, Nurmuhammet Andalyp, Döwletmämmet Azady, Magtymguly Pyragy ýaly meşhur akyldarlarymyzyň mirasy, döreden eserleri dünýä nusgalyk gymmatlyklardyr. «Oguznama», «Gorkut ata», «Görogly», «Şasenem-Garyp», «Zöhre-Tahyr», «Safatly-Hemra» ýaly eserlerimiz milletimiziň egsilmez ruhy baýlygydyr.

Gadrylyýaşlar!

Watan, toprak — her millet üçin mukaddeslik. «Döwlet guşy» romanymda men: «Türkmen topragy — mertligiň, gaýduwsyzlygynyň topragy. Türkmen topragy — rysgal-berekedini topragy. Bu toprakda beýik pederlerimiziň yhlasy, arzuwy, ömür menzilleri ýatyr» diýip ýazypdym.

Meniň size berjek atalyk nesihatym, ýaşlar, siziň öz Watanyňyzyň taryhyny, öz kökleriňizi bilmegiň gerek, oňa guwanmagyňyz, buýsanmagyňyz gerek. Siziň her biriňiziň baş sygaryňyz kämillik bolmalydyr. Ynsan hemişe kämillege ymtylmalydyr. Türkmen ýigidi we gyzy özünde milletimiziň iň ajaýyp, iň gözəl, iň näzik ahlak sypatlaryny jemlemelidirler.

Arassa ahlak ynsanyň kämilligi bilen ýüze çykýar. Ynsan kalbynda dostluk, doganlyk, ynsanperwerlik duýgularyny oýarýan halkymyzyň milli ahlak kadalaryna her birimiz guwanmaga, buýsanmaga doly haklydyrs.

Mähriban ýaşlar!

Türkmen halkynyň milli terbiýe mekdebiňiň taryhy ýoly örän gadymy hem-de beýik bolupdyr. Jeýtun we Änew medeniýetleri, Marguş şalygy, Altyndepe we Horezm siwilizasiýalary döwründe ylmy we bilimiň, medeniýetiň we sungatyň ilkinji kerpiçleri goýlupdyr.

Milli terbiýe mekdebi müňýyllyklaryň dowamynda has-da kämilleşipdir. Parfiýa imperiýasynda, Gaznalylar we Garahanlylar döwletlerinde, Beýik Seljuk imperiýasynda, Horezmşahlar, Gara-goýunlylar we Akgoýunlylar döwletlerinde, Hindistandaky soltanlyklarda milli terbiýe mekdebi babatynda örän baý tejribe toplanypdyr.

X asyrdan Türkmenistanyň çäginde ilkinji bilim ojagy bolan medreseler peýda bolupdyr. Nusaý,

Merw, Sarahs, Amul, Dehistan, Gürgenç, Abiwerd ýaly iri şäherlerde dürlü ugurlarda bilim öwredýän medreseler bina edilipdir. Medreselerde ýalan sözlemezele, ruhy päklige, adamkärçilige, myhman-söýerlige, halaly-haramy saýgarmaga birinji derejeli ähmiýet berlipdir.

Mähriban ýaşlar!

Iň gymmatly miras terbiýedir. Ynsanyň bagtyýarlygy diňe ýazgydyna däl-de, oňa siňdirilen terbiýä hem baglydyr.

«Çagaly öý — bazar», «Çaga — ömrüň dowamy» ýaly parasatly setirleri döreden türkmen halky ösüp gelýän ýaş nesillere aýawly garapdyrlar. Biz pederlerimiziň «Akylly bahasy bolmaz, terbiýäniň — çägi» diýen pähiminden ugur alyp, nesil terbiýesine aýratyn üns berýäris. Nesillerimiziň bagtyýar ýaşamagy, hakyky watançy, ilhalar, päk ahlakly, merdana we halal adamlar bolup ýetişmekleri biziň baş maksadymyzdyr.

Häzirki XXI asyr tehnikaňyň we tehnologiýanyň, sanly ulgamyň hem emeli aňyň yzygiderli ösýän asyrydyr. Häzirki ýaşlar sanly ulgamdan güňden peýdalanýarlar, emma her bir täzelik milli häsiýetimizden, türkmençilik döplerimizden üznä bolmaly däl. Islendik gyzyklanmanyň özüni alyp baryş medeniýetiňe, dünýägaraýşyňa, ruhy ýagdaýyňa ýiti täsir edýändigini lukmançylyk ylmynda subut edilendir. Sanly ulgamyň çäksiz mümkinçiliklerini ýerlikli, öz akyly-paýhasyňy, başarnygyňy kämilleşdirmek üçin netijeli peýdalanmak ýaşlarymyzyň önündäki jogapkärçilikdir.

Türkmençilikde perzendiň kitaba bolan söýgüsi maşgaladan başlanýar. Ýaşlar şöhratly taryhy-myz, baý edebi mirasymyzy beýan edýän eserleri okamagy endik edinmelidir. Dana pederlerimiz «Bilim bilen hikmet — altyndan gymmat», «Okadym diýme, bilim diý», «Kitap okamaýan görýänini görer, kitap okayan dünýäni görer» diýipdirler.

Ýaş wagty edermenligi, batyrlıgy we dury pähim-paýhasy bilen döwlet guran, ýurt dolandyran türkmen gerçekleriniň, merdana zenanlarymyzyň gahrymançylygyny ýaşlarymyzyň bilmege wajypdyr. Oguz han, Togrul beg, Çagry beg, Alp Arslan, Jemaladdin Meňburun ýaly, Tumar şa, Törebeg hanym ýaly akyly-paýhasy, gaýduwsyz şahsyýetlerimiz ýakyn we alys ýurtlarda heniz ýaş mahallary meşhurlyga eýe bolupdyr.

Şu günki ýaşlarymyz hem öz aslyna eýerip, halkymyzyň ajaýyp häsiýetlerini unutmaly däl. Häzirki türkmen ýaşlary öz geçmişine buýsanmalydyrlar, halkymyzyň köp asyrylyk ar-namysyna, gyz edebine, ýigitlik mertebesine eýermelidirler.

Adamyň ömürboýy gazanan baýlygy — tällim-terbiýesi, akyly-paýhasy, ukyp-başarnygy, hünäri onuň Watan gymmatlygy baradaky garaýyşlarynda ýüze çykýar. Perzendiň terbiýesiniň esasy mazmuny Watan mukaddesliginde jemlenýär. Türkmen maşgalasynda perzendiň il aladasyny edýän ogul bolup kemala gelmegiňiň asyl manyсында Watan üçin edilen yhlas we sögi bardyr. Men bilim işgärleri, ata-eneler bilen duşuşyklarymda hemişe ýaşlary watansöýüji, giň gözýetimli, kämil düşünjeli şahsyýetler edip kemala getirmek üçin olary milli döplerimiz, edep-kadalarymyz esasynda terbiýelemek barada pikir alyşýaryn.

Türkmen halkynyň milliligi we biziň ruhy baýlygymyz bolan türkmençilik dünýä medeniýetinde aýratyn orun tutýan belent ahlak derejesidir. Türkmençilikde her bir hereket, her bir söz belent edep-ekrama ýugrulandyr.

Ili il edýän onuň agzybirligidir. Agzybirligiň özeninde bolsa birek-birege, ulynyň kiçä we kiçiniň uly özara sylag-hormaty bardyr. «Edep başy salam» diýlişi ýaly, jemgyýetde adamlaryň arasyndaky agzybirligi, ynamy berkidýän ilkinji basgançak salamlaşmaktan başlanýandyr. «Salam — Taňrynyň ady» hem diýilýär. Aýyk ýüz, päk ýürek bilen berilýän salam adamlaryň kalbynda dostluga, ynamy berkidýär.

(Dowamy 5-nji sahypada)

3-nji sentýabrda Türkmenistanyň Jemgyýetçilik guramalarynyň merkezinde «Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda ýaşlar — Watanymyzyň röwşen geljegi» atly maslahat geçirildi.

Biznes reklama

Syýasat

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Arkadag şäheriniň Ruhyýet köşgünde geçen umumy okuw sapagyndaky

ÇYKYŞY

(Arkadag şäheri, 2026-njy ýylyň 2-nji sentýabry)

(Başlangyjy 2-3-4-nji sahypalarda)

Eziz ýaşlar!

Watandan beýik mukaddeslik, Watandan beýik gymmatlyk ýokdur. Watansöýüjilik ynsan gözelligi-niň egsilmez hazynasydyr. Watansöýüjilik bu ata-babalarymyzyň mukaddes ündewidir. «Paýhas çeş-mesi» atly kitapda hem belenilişi ýaly, «Atany söýen, Watany söýer», «Geýmäge keten ýagsy, ölmäge — Watan». Watanyny diňe söz bilen däl, halal zähme-ti, yhlas-başarnygy bilen söýýän, beýik şahsyýetlere hormat goýýan ýaşlar hakyky watançy nesillerdir.

Oguz han, Adybeg soltan, Jygalybeg, Görogly, Jeleleddin Meňburun ýaly ýurt azatlygy, Watan goragy ugrundaky agyr söweşlerde mertlik gör-kezen milli gahrymanlar bu günki nesiller üçin gaýduwsyzlygyň belent mekdebidir.

Türkmen ýaşlary ata-babalarymyzyň yhlasy si-ňen türkmen topragynyň her bir daban ýeriniň mukaddesdigini hiç wagt unutmaly däldirler!

Türkmen ýaşlary öz pederleriniň Watanyna we-paly, ynsanperwer, adalatly, sahawatly, asylly, sa-byr-kanagatly ynsanlar bolandyklaryny hiç wagt unutmaly däldirler!

Türkmen halkynyň gadymdan gözbaş alýan wa-tansöýüjiligi, gahrymançylygy we edermenligi bu günki türkmen ýaşlaryny bezeýän iň asylly, iň ar-zyly milli häsiýetler bolmalydyr. Goý, siziň batyr, edermen, gaýduwsyz häsiýetleriňiz watansöýüjili-giň ajaýyp tugy bolup, dünýäde belentden parlasyn!

Gadyrlyýaşlar!

«Asmanda gök Taňry, aşakda ýalňyz ýer», «Mert söweşde belli, dana — geňeşde», «Ýüz namart bir merdiň ýerini tutmaz» ýaly parasatly sözler wa-tansöýüjiligi, hakyky gahrymançylygy beýan edýär. Watansöýüjilik, gaýduwsyzlyk, mertlik, dogumly-lyk, gównaçyklyk, gaýratlylyk, geçirimlilik, myla-ýymlyk, ruhubelentlik, pespällik, päklik, arassalyk, paýhaslylyk, ýagşylyk etmek — bular Beýik Biribar tarapyndan türkmeniň süňňüne guýlan ebedi milli häsiýetlerdir. Bu häsiýetler her bir perzendiň kal-byna ene süýdi, atalaryň pendi bilen guýulýandyr.

Maşgala ojagynda ata-enäniň öz aslyny, göbek ganynyň daman topragynyň mukaddesligini we pederleriniň şöhratly ýoluny perzendiniň aňyna guýmagy geljekki kämil şahsyýetiň ruhy dünýäsi-ni başlaşdyrýar, gözýetimini giňeldýär. Ýagsy hä-siýetler ynsanyň özüni, ýagsy amallar bolsa onuň ömrüni bezeýär. Her kimde ajaýyp häsiýetler näçe köp boldugyça, onuň il arasyndaky alkyş-abraýy, hormat-sylagy hem artmak bilen bolýar. Pespäl-lik ynsanyň mylaýymlygyny, kanagat sahylygyny, bilim danalygyny, wepalylyk abraýyny görkezýär. Dogruçyllyk hoşamaýlygydyr, akgöwünlilik we yhlas rysgalydyr, şükür nygmatydyr, güler ýüzli bol-magy bolsa onuň dostlugydyr.

Mähriban ýaşlar!

Nesilbaşymyz Oguz han Türkmenenden gözbaş alýan edep kadalary ýaşlary ahlak arassalygyna, ýokary adamkärçilige, watançylyga, edermenlige, päk söýgä ruhlandyryňan egsilmez ruhy çeşmedir. Şoňa görä-de, bu gymmatlyk ýyl-ýyldan beýgelyär, gadyr-gymmaty artýar. Milli edep-terbiýämizde halkymyzyň ynsanperwerlik, päklik, ruhubelentlik, kiçigöwünlilik, mertlik, dogry sözlülük ýaly ahlak gymmatlyklary jemlenendir. Hut şonuň üçin hem, ýaşlar, siz edep kadalaryny durmuşyňyzyň manysy-na öwürmäge çalşyň!

«Adam eli — gyzyl gül» diýipdirler. Agajyň miwe-sinden belli bolşy ýaly, ynsan hem özüniň zähmeti bilen meşhurlyga eýe bolmalydyr. Zähmet gazanç çeşmesi we ahlak borjy bolup durýar. Sen bu borjuň üsti bilen Watanyň gülläp ösmegine hem goşant goşandygyňa oňat düşünmelişiň. Yhlasly we ön-dürijilikli zähmet seniň adyňy halkyň içinde ykrar eder we saňa uly hormat getirer. «Gyzjagazyň eline iňňe-sapak ber, oglanjygyň eline pil ber!» diýen paý-hasly pederlerimiz gyz-oglanýň zähmet terbiýesine aýratyn üns beripdirler.

Siz hemişe ýatda saklaň! Zähmetsöýerlik ynsa-nyň hakyky baýlygydyr, onuň mertebesini hem-de abraýyny belende göterýän uly güýçdür. Türkmen

ýaşlary öz zähmeti bilen ata Watanymyzy diňe bir şöhratlandyrmak bilen çäklenmän, eýsem, ony go-ramaga hem borçludyrлар. Ata Watany, mähriban halkymyzyň parahat, bagtyýar durmuşyny gora-mak ýurduň ähli raýatlarynyň mukaddes borjudyр.

Eziz ýaşlar!

Perzent terbiýesi ata-enäniň mukaddes wezipe-sidir. Perzende türkmençilige mahsus at dakmak, bilim-terbiýe bermek, öýli-işikli etmek ata-enäniň perzendiň öňündäki esasy üç borjudyр. «Çagany — ýaşdan, edebi — başdan», «Terbiýesiz çaga — baş öwredilmedik at», «Akylyň bahasy bolmaz, terbiýä-niň — çägi», «Adam edebinden tanalar, ýurt — tu-gundan», «Çaga eziz, edebi ondanam eziz», «Gyz — gylgy bilen, ogul — edebi bilen» diýipdirler.

Ene-ata öz perzendine, ilki bilen, özlerine hor-mat goýmagy, uly-kiçiniň gadyр-gymmatyny bil-megi öwretmelidir. Şeýle hem perzendine ýaş wag-ty edep-ekram öwretmelidir, bagtyýar durmuşda ýaşamagyň ýoluny salgy bermelidir. Perzendiniň edepsiz hereketini gören ene-ata oňa dogry ýol sal-gy bermelidir. Ata-ene öz perzendinde ata Watana bolan beýik buýsanjy, oňa tagzym etmegi we egsil-mez söýgini terbiýelemelidir. Ata-eneleriň wagyz-nesihatlary halkymyzyň ynsanperwer kadalaryn-dan aýra düşmeli däldir.

Sagdyn maşgala sagdyn jemgyýetiň, sagdyn jem-gyýet bolsa sagdyn döwletiň binýadydyр. Sagdynlyk düşünjesinde diňe jan saglygy göz öňünde tutul-man, ruhy kämillik, ahlak belentligi-de jemlenýär. Türkmen maşgalasynda bolsa muňa aýratyn äh-miýet berilýär. Aýratyn-da, halkymyz gyz çaganyň edep-ekramyna, özüni alyp barsýna, terbiýesine uly üns berýär. Onuň arassa ahlakly bolup ýetişmegi üçin aýratyn alada edýär. «Ýagsy ene — ýagsy gyza göreldе» ýaly nakylда hem türkmen maşgalasynda zenan edebine, gyz çaganyň terbiýesine aýratyn üns berlendigini görmek bolýar. Gyz perzendiň kalbyna guýulýan ýagsy niýet-arzuwlaryň möhüm ähmiýe-ti bardyr. Şonuň üçin her bir ene-ata gyz perzendiň syrdaşy, ýakyn adamy bolmalydyр. Halkymyzda gyz edebi il edebine deňelýär. Päk ahlakly, sada, medeni-ýetli gyz çaga maşgalanyň abraýy, baran öýüniň buý-sanjydyр. Biziň edep-terbiýämizde gyz-gelinlerimi-ziň asyllylygy, edep-ekramy aýratyn mertebä eýedir.

Eziz ýaşlar!

Ata-babalarymyz «Maşgalam — baş galam», «Ene — ojak eýesi, ata — işik söýesi» diýipdirler. Maşgala gatnaşyklary miras galýan, gorap sak-lanmaga degişli mukaddeslikdir. Maşgaladaky asudalyk, agzybirlik we rahatlyk jemgyýetimiziň abadançylygydyр. Sagdyn ahlagyň, sagdyn edebiň düýbi hem maşgalada tutulýar.

Geljekki neslimiziň terbiýesi hem maşgala bag-lydyр. Maşgalada adam şahsyýet hökmünde kema-la gelýär, birek-biregi hormatlamagy, söýmegi öw-renýär. Halkymyzyň durmuş tejribesinde çaganyň doglan pursadyndan başlap, onuň her bir ösüşiniň tapgyry milli dessurlar bilen utgaşyp gidýär. Çaga dünýä inenden soň, onuň ilkinji kyrk günü, ýagny kyrk çile döwri aýratyn ideg we mähir bilen gurşal-ýar. Çaganyň ilkinji dişi çykanda bolsa öý-ojakda uly şatlyk bilen diş тоýы tutulýar. Bu dessur per-zendiň uly durmuşa sagdyn we berk ädimler bilen başlamagynyň buýsançly baýramydyр. Soňra çaga-nyň saçynyň ilkinji gezek alynmagy bilen, galpak тоýы bellenýär. Bu тоýлар diňe bir şatlyk-dabara däl, eýsem, il-günüň jem bolup, täze doglan nesle ak ýol, uzak ömür we bagtyýar geljek dilemegidir. Bu taryhy we gadymy däpler maşgala mukaddesligini berkitmäge hyzmat edýär.

Adamyň iň gowy häsiýetleriniň biri hem ene-atasyна болan çäksiz söýgüsidir. Türkmen naky-lynda aýdylyşы ýaly: «Ataň bagtly bolsa, Allatagala bereket berer, eneň bagtly bolsa, pygamber ýal-kar». Türkmenleriň «Käbäm — enem, kyblam — atam» diýen sözünüň aňyrsynda hem uly many бар. Ata-enä mähriban bolmak, olary mähir bi-len gurşap almak, hyzmatyny etmek, hormat goý-mak, olaryň pendini tutmak perzendiň borjudyр.

«Gyzylyň-kümüşüň könesi bolmaz, ata-enäniň — bahasy», «Ata kesbi ogla halal» ýaly ajaýyp jümleler ýaşlaryň durmuş şygaryна öwürülmelidir.

Mähriban talyplar!

Her bir ynsanyň ömrüniň we şahsyýetiniň ke-mala gelmegi, ilki bilen, maşgala ojagyna we enä-niň mähremligine baglydyр. Ene ýüregi tükeniksiz mähriň, sabyr-takadyň beýik çeşmesidir. Enäniň perzende болan söýgüsi dünýädäki iň tämiz we iň belent duýgudyр. Çaganyň beden hem-de ruhy таý-dan sagdyn kämilleşmeginde örän wajyp болan ene süýdi diňe bir iýmit däl, eýsem, ynsana halallygy, ynsaplylygy we Watana болan wepalylygy siňdirýän ilkinji mukaddeslikdir. Ene mähiriniň owazy bo-lan hüwdi bolsa çaganyň aňyna we kalbyna ilkinji guýulýan watançylyk senasydyр.

Bu gün her bir maşgala, ene, çaga döwletiň üns merkezinde saklanýar. Döwletimiz öz kiçijk ra-ýatlary üçin ähli mümkinçilikleri döredip, olaryň sagdyn, berk bedenli, bilimli bolmaklary ugrunda uly alada edýär. Şunuň bilen baglylykда, ýakynda paýtagtymyz Aşgabatda diňe ene süýdi bilen iýmit-lendirmegi goldamak ulgamlaryny berkitmek bo-ýunça ýokary derejeli milli «tegelek stol» maslahaty hem geçirildi.

Hormatly mugallymlar!

Talyр ýaşlar!

Her halk öz neslini milli düşüňjeleri we medeni дәpleri esasynda terbiýeleýär. Ata-eneler, mugal-lymlar ýaşlaryň terbiýesini özbaşyna goýbermeli däldirler. Internet giňişligindäki ters düşünje-ga-raýşlara ýaşlyk ýeňilligi bilen özlerini aldymrazly-gyny, ahlak arassalygyny, mertebesini goramalydy-gyny yzygiderli pent edip durmalydyрлар. Mugallym çagalara özüni alyp barmagyň düzgünlerini, söz-leýiş edebini yzygiderli öwretmelidir. Bu jogap-kärli işde mugallym diýen belent ada mynasyp болan watandaşlarymyzyň hyzmaty örän uludyr. Mugallym — ýaş nesli terbiýeleýän, bilim ber-ýän we olaryň geljegine uly täsir edýän hormatly hünäriň eýesi, beýik ynsandyр. Mugallym ýaş ne-sillerimize ýolgörkeziji şahsyýetdir. Şonuň üçin mugallym sabarly, akylly, mylaýym we adalatly болup, her bir okuwça deň göz bilen garamalydyр, olaryň pikirine hormat goýmalydyр.

«Ussadyňa hormat etseň, ylmyň artar», «Bilimli-niň ýoly açyk», «Bir harp öwreden mugallyma kyrk gün salam» ýaly atalar sözleri her bir ýaş nesliň öz mugallymyna hormat goýmalydygyny ünde-ýär. Akylдар şahyrymyз Magtymguly Pyragy ilkinji mugallymy — atasy Döwletmämmet Azada «Ylm öwreden ussat kyblam pederdim» diýip ýüzlenýär.

Atam Berdimuhamet Annaýew hem halka hyz-mat edip, jemgyýetde hormat-sylaga mynasyp bo-lan, ömrüni mugallymçylyk kärine bagyşlan ilhalar ynsandy. Atam çagalara diňe sowatly okamagy we ýazmagy öwretmän, diňe bir bilim bermän, eýsem, olaryň kalbyna jemgyýetde özüni mynasyp alyp barmagyň endiklerinem guýýardy. Ol çagalara di-ňe bir uly adamlara däl, eýsem, öz deň-duşlaryна-da hormat bilen garamak barada terbiýe bererdi. Kakam hem, öz gezeginde, Watanymyз, halkymyz, ýurdumyz барadaky оý-pikirlerini goşsy setirleri-ne geçirerdi. Tebigatymyz barada көp suratlary çе-kerdi. Häzir men kakamyň 80 ýaşыnda ýazan «Ata pendi» барadaky goşsy setirlerini аýdyp bereýin.

*Çylşyrynmyly болýar durmuşыň ýoly,
Ýöne ýalňыsmaјak болmaklyk gerek.
Ata-ene käýinse — säwlik goýbersek,
Ony gaty görmän, düzetmek gerek.
Bize maslahatçy ata-ene gerek.*

Mugallym okuwçylaryň durmuşыnda yz galdыр-yan halypadyр. Şoňa görä-de, mugallym hemişe öz bilimini artdyrmaga çалыsmalydyр. Döwürüň talap-laryна laýyk täze usullary öwrenip, hünär derejesi-ni kämilleşdirmelidir.

Gadyрly talyplar!

Türkmen ýaşlary öz päk kalplarynda elmyda-ma mähriban Watanyна, il-günüне болan söýgini saklamalydyрлар.

Söýgi — bu seniň Beýik Biribara, mähriban Watanyňa болan beýik duýgyňдыр.

Söýgi — bu seniň mähriban halkyň geçmişine, şu günki bagtyýar durmuşына hem-de beýik gelje-gine болan beýik buýsanjыňдыр.

Türkmen topragyny söýüň! Türkmen topragy türkmen bedewlerini, nepis halyлары, şaý-seple-ri, onlarça gadymy ylmy-medeni merkezleri dün-ýä siwilizasiýasyna bagyş eden seniň mukaddes Diýaryňдыр.

Türkmen halkyny söýüň! Çünki seniň halkyň көp asyрlaryň dowamynda durmuş şertleri we taryhy tejribeler esasynda kämilleşen milletdir.

Türkmeniň milli mirasyny söýüň! Milli mi-rasymyza pederlerimiziň ruhy siňendir. Milli miras — bu halallyk, ýere-topraga yhlas etmek, ahlak arassalygy, nebsе çapmazlyk, beden tämiz-ligi, gaýduwsyzlyk ýaly paýhas eleginden geçirilen öwüt-ündewlerdir.

Sporty söýüň! Sport seni diňe bir beden таý-dan kämilleşdirmek bilen çäklenmän, eýsem, se-niň dünýägaraýşыny hem giňeldýär. Sport — bu güýç-gaýratyň, gözelligiň we saglygyň gözbaşыdyр.

Eziz ýaşlar!

Dil — halklary ýakynlaşdyrmakда, dost-dogan-lygy berkitmekde, halklaryň medeni mirasyny öw-renmekde esasy hyzmaty ýerine ýetirýär. Mahmyt Kaşgarly, Mahmyt Zamahşary ýaly dilçi аlymlar öz dil baýlyklary bilen halklaryň arasyнда ylmyň, ede-biýatyň, medeniýetiň baglаныşыgyny üpjün edipdir-ler. Türkmen ýaşlarynyň pederlerimiziň bu ýoluny dowam etmekleri parздыр.

Türkmen dili döwlet dilidir! Türkmen dili dün-ýäniň iň gadymy, baý we şirin dilleriniň biridir! Dilimize sarpa goýuň!

Daşary ýurt dillerini öwreniň! Daşary ýurt edebi-ýatyny öwreniň! Dil siziň dünýädäki dostlaryňыzyň sanyny арtdыrar. Dil siziň dünýädäki abraýыңыз be-lende göterer. Halkymyzyň «Dil bilen — dana, dil bil-meýän — diwana», «Dil — akylyň açary», «Dil bilen dünýäni gezer» ýaly pähimlerini özüňize шыgar ediniň!

Mähriban ýaşlar!

Öз taryhy ösüşiniň dowamynda halkymyz hiç wagt ylymdan даşда болan däldir. Türkmen ýaşlary bu gün öz pederleriniň ylym dünýäsindäki beýik ýe-ňişlerine, beýik açыşларына buýsanmaga haklydyр. Dünýäniň häzirki zaman ylmyndaky öзгertmeler adamzat jemgyýetiniň barha kämilleşmegine ýol açýar. Ýaşlaryмыз täze ylmy-tehniki ösüşden baş çykarmalydyрлар. Türkmen ýaşlary innowasion бар-laglara işjeň gatnaşmalydyрлар, täze tehnologiýala-ry döretmelidirler.

Mähriban talyplar!

Eziz okuwçylar!

Garaşсыз, baky Bitarap Watanymyzyň geljegi si-ziň nurana ykbalyңыз bilen baglydyр. Berkarar döw-letiň täze eýýamynyň Galkynyşы döwründe Siz öz alan bilimiňiz we zähmetiňiz, edep-ekramыңыз we zähmetsöýerligiňiz bilen eziz Watanyмызыň şö-hratyny mundan beýläk-de belende götermelişiňiz. Birek-biregiň üstünliklerine buýsanyp, halkymyз, Watanyмызы söýmelisiňiz. Ilhalar şahsyýetler bo-lup ýetişmelişiňiz. Watanyмызыň şanly taryhyna, milli köklerimizе, beýik şahsyýetlerimizň gaza-nanларына göz ýetirýän hem-de оlardan netije ç-кarmagy başарýan ýaşлар biziň buýsanjымыздыр!

Berkarar Watanyмызыň eziz ýaşлары, men şu günki umumy sapagymy tamamlamak bilen, size berk jan saglyk, uzak ömür, bagtyýarлык we oku-wyңызда hem-de durmuşыңызда uly üstünlikleri arzuw edýärim!

Hormatly mugallymlar!

Gadyрly talyplar we okuwçylar!

Hormatly Prezidentimiziň berk nygtaşы ýaly: «Watan diňe halky bilen Watandyр! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!».

Mähriban ýaşlar!

Siz eziz Diýaryмызыň buýсанjы we geljegi!

Diňe siz bilen öňe, öňe, diňe öňe, jan Watanyм Türkmenistan!

Türkmenistanyň bilim ulgamynyň wekilleri 26-njy awgust – 8-nji sentýabr aralygynda Hytaý Halk Respublikasynda Şenýan mugallymçylyk uniwersitetiniň binýadynda döwlet bilim edaralary üçin geçirilýän halkara okuw maslahata gatnaşmak maksady bilen, iş saparynda bolýarlar.

Biznes reklama

5

Halkara gatnaşyklar

Ýewropada türkmen toýun toýlady

Her bir halkyň milli gymmatlyklary asyrlaryň dowamynda hakydarda ýaşap, nesilleriň ruhy dünýäsine siňýär. Türkmen bedewi hem şeýle müdirmi gymmatlyklaryň biridir. Onuň syrly gözelliginde geçmişiň ýoly, hereketinde erkinligiň keşbi, eýesine wepalylygynda bolsa halkymyza mahsus häsiýetleriň belent sypatlary jemlenendir. 4 — 6-njy sentýabrda Ýewropanyň merkezleriniň birinde — Niderlandlar Patşalygynyň Kronenberg şäherinde geçirilen halkara çäreler hem hut şu hakykaty ýene-de bir gezek aýdyň görkezdi. Ahalteke bedewleriniň gözelligi, çêýeligi we özboluşly keşbi dürli ýurtlardan gelen hünärmenleri, atşynaslary hem-de sungat wekillerini bir ýere jemledi.

Türkmen bedewlerine çuňňur sarpa goýýan Gahryman Arkadagymyz: «Ahalteke bedewi — tebigatyň ösmegine adamyň gatnaşygyny äşgär edýän ýaradylyş. Şonuň üçinem bedew münmek gowy görülyär. Halkymyz bedew bilen bitewüligiň syrlyryna ylahydan gelen gudrat diýip düşünýär» diýip belleýär. Şu jähetden, bedew milli düşünjämizde ynamdar ýoldaş, mukaddes miras, erkinligiň we gözelligiň janly keşbidir. Şonuň üçin hem ahalteke atlarynyň halkara derejesindäki dabarasyny diňe bir sport wakasy hökmünde däl-de, eýsem, halkymyzyň ruhy baýlygynyň dünýä bilen duşuşygy hökmünde kabul edilýär. Kronenbergde guralan çäreler hem hut şu many taýdan aýratyn ähmiýete eýedir. Bu ýerde atçylyk sungaty bilen häzirkizaman sport ussatlygy, ylmy gözlegler bilen döredijilik dünýäsi bir meýdanda duşuşdy. Bedewleriň hereketindäki sazlaşyk, beden gurluşyndaky kämillik, häsiýetindäki belentlik dürli ýurtlaryň hünärmenleriniň üns merkezinde boldy.

Kronenbergdäki häzirkizaman «Pilbergen» atçylyk-sport toplumynda ahalteke bedewleriniň arasynda dünýä çempionaty we halkara gözelligiň bäsleşigi üstünlikli geçirildi. Ýewropanyň iri atçylyk merkezleriniň birinde guralan bu çärä dünýäniň 25 ýurdundan gelen wekiller hem-de myhmanlar gatnaşdylar. Abraýly ýarşa Ýewropadan 100-den gowrak bedew getirildi. Şunda ýurdumyzdan ahalteke bedewleriniň 30-synyň gatnaşandygyny we üstünlikli çykyş edendigini bellemek gerek.

Elbetde, ahalteke bedewi asyrlaryň dowamynda türkmeniň durmuşyna siňen gymmatlykdyr. Onuň keşbi halk döredijiliginde, halylarda,

nakgaşçylyk eserlerinde, heýkeltaraşlykda we milli senetçilikde öz beýanyny tapyp gelýär. Şonuň üçin hem Kronenbergdäki çäreleriň diňe bir ýaryş meýdançalary bilen çäklenmän, eýsem, sungatyň we medeniýetiň giňişligine hem ýaýramagy tebigy ýagdaýdyr. Halkara çäreleriň çäklerinde türkmeniň ak öýleri, milli lybaslary, saz-söhet, el işleriniň nepis nusgalary uzak ýurtlardan gelen myhmanlara halkymyzyň ruhy dünýäsiniň gapysyny açdy. Sebäbi halkyň taryhyna düşünmek üçin diňe kitaplary okamak ýeterlik däl, käte onuň aýdymyny diňlemek, sungatyny görmek, döp-dessurynyň ýylylygyny duýmak gerek bolýar.

Kronenbergde geçirilen halkara duşuşyklaryň ýene bir möhüm tarapy ylmy pikir alyşmalardyr. Dürli ýurtlardan gelen hünärmenleriň gatnaşmagynda geçirilen «Ahalteke bedewi: türkmeniň dünýewi seýişçilik sungaty» atly ylmy-amaly maslahat ahalteke atlarynyň taryhyna, genetiki aýratynlyklaryny, ösdürüp ýetişdirmegiň häzirkizaman usullaryny öwrenmäge täze mümkinçilik berdi. Forum ahalteke bedewleriniň baý mirasyny gorap saklamak, ylmy taýdan öwrenmek we dünýäde wagyz etmek meselelerini ara alyp maslahatlaşmak üçin möhüm meýdança boldy. Gatnaşyjylar bedewleriň taryhy, ösüş ýoly, seçgiçilik düpleri hem-de bu ugurdaky halkara hyzmatdaşlyk boýunça pikir alyşdylar. Maslahatda ahalteke bedewlerini ösdürüp ýetişdirmek sungatynyň we olary bezemek düpleriniň ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna girizilmeginiň ähmiýeti aýratyn nygtaldy. Şeýle hem bedewleriň şekillendiriş we amaly-haşam sungatyndaky orny, we-terinariýa we seçgi işleriniň ylmy-genetik esaslary,

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTINIŇ
«TÜRKMENIŇ ALTYN ASYRY»
ATLY BÄSLEŞIGINE

arassa ganly tohumy gorap saklamagyň häzirkizaman usullary boýunça çykyşlar edildi. Bu bolsa gadymy mirasynyň diňe bir geçmişiň ýadygalygy bolman, eýsem, geljegiň ösüş ugry bolup durýandygyny görkezýär.

Halkara forumyň esasy wakalarynyň biri ahalteke bedewlerine bagyşlanan täze neşirleriň tanyşdyrylyşy boldy. Gatnaşyjylara türkmen halkynyň Milli Lideri Gurbanguly Berdimuhamedowyň «Atda wepa-da bar, sapa-da» atly kitabynyň niderland diline terjime edilen neşiri hödürlenildi. Sekiz bapdan ybarat bolan kitap türkmen atçylyk düpleriniň taryhy we ösüş barada giňişleýin maglumat berýär. Munuň özi türkmen ahalteke bedewleriniň häzirkizaman medeni diplomatiýasynda parahatçylygyň, dostlugyň we hoşniýetliligiň nyşany bolup çykyş edýändigini görkezýär.

Bulardan başga-da, Kronenberg çäreleriniň meýilnamasy baý mazmunly boldy. Şunda dürli ýaşdaky ahalteke atlarynyň arasyndaky gözelligiň we dressaž bäsleşikleri, konkur, Ýewropanyň iň gowy bedewini saýlamak, atlaryň gözelligini sungat eserlerinde wasp etmek boýunça bäsleşikler, Halkara ahalteke atçylyk assosiasiýasynyň açyk mejlisi, türkmen atçylyk sungatyna, medeniýetine, çeper döredijiligine we Ýewropanyň atçylyk pudagyna bagyşlanan sergi, «Galkynys» milli at üstündäki oýunlar toparynyň görkezme çykyşlary, medeniýet we sungat ussatlarynyň konserti ýaly möhüm çäreleri aýtmak bolar. Ýeri gelende, Kronenberg çäreleriniň hormatly Prezidentimiz tarapyndan tassyklanan 2026-njy ýylyň «Garaşsyz, baky Bitarap

Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýyly diýlip yglan edilmegi mynasypbetli atçylyk we atly sport ugurlary boýunça çäreleriň Maksatnamasyna laýyklykda guralandygyny buýsanç bilen bellemelidir.

Bu günki gün türkmen bedewiniň gadamy dürli yklyma ýetdi. Ýöne onuň esasy güýji diňe bir ýeňişlerde ýa-da gözelligiň bäsleşiklerinde däl. Onuň hakyky güýji halkyň kalbyndaky ormundadyr. Sebäbi türkmen üçin bedew — geçmiş bilen geljegi birleşdirýän ruhy köpri. Muny Kronenberg şäherinde guralan halkara çäreleriň ähmiýetine ser salanyňda has-da aýdyň göz ýetirmek mümkin. Ýewropanyň ýüreginde türkmen bedewiniň dabaranamagy diňe bir bir ýurduň medeniýetiniň tanyşdyrylmagy däl, eýsem, halklaryň arasynda dostlugyň, özara hormatyň we medeni gatnaşyklaryň berkemegidir.

Dünýäniň dürli künjeklerinden gelen tomasaçylar şeýle bir hakykata şaýat boldular: gözelligi wagtyň çäginde çykýar. Ahalteke bedewiniň syrly nazarynda, ýeňil ýörişinde we belent keşbinde münýýlyklaryň ýaňy eşidilýär. Kronenbergde ýaýbaňlandyrylan behişdi bedewleriň baýramy diňe bir häzirkizaman günün dabarasyny däl. Ol türkmen halkynyň geçişine goýulýan hormatyň, şu gününe bolan buýsanýň we geljegini bolan ynamyň aýdyň beýanydyr. Çünki Gahryman Arkadagymyzyň «Atda wepa-da bar, sapa-da» atly kitabynyň belleýşi ýaly: «Taryh nireden başlanýan bolsa, şol ýerde, şol döwürde bedewli geçilen menziller onuň esasynda ýatandyr».

Jahantäç GURBANGYLYJOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler
ministriginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň talyby, «Biznes reklama».

BIRŽA SÖWDALARY

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET HARYT-ÇIG MAL BIRŽASYNÝŇ GEÇEN HEPDEDÄKI SÖWDALARY

Türkmenistanyň Döwlet haryt-çig mal biržasynyň geçen hepdedäki söwdalarynda 22 sany geleşik hasaba alyndy.

Daşary ýurt walýutasyna Singapurdan, Gyrgyz Respublikasyndan, Birleşen Arap Emirliklerinden, Azerbaýjandan we Türkiýeden gelen işewürler «Türkmennebit» döwlet konserninde öndürilen az kükürtli ýakş mazudyny hem-de

türkmen telekeçileriniň kärhanalarynda öndürilen dürli görnüşli dokma önümlerini, portlandsementi satyn aldylar. Şeýle-de Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministriginiň kärhanalarynda öndürilen arassalanmadyk buýan köki we kök baldaklary satyldy. Geleşikleriň jemi bahasy 38 million 560 müň 200 amerikan dollaryna deň boldy.

Ýurdumyzyň telekeçileri içerki bazar

üçin jemi bahasy 140 million 311 müň 100 manatlyk «Türkmenpagta» döwlet konserninde öndürilen dürli görnüşli pagta önümlerini hem-de «Türkmennebit» döwlet konserninde öndürilen gurluşyk üçin nebit bitumyny satyn aldylar. Şol sanda Türkmenistanyň Dokma senagaty ministriginiň dokma toplumlarynda öndürilen düli görnüşli dokma önümleri satyldy.

Döwlet edaralarynyň we iri kompaniýalaryň, ýerli we daşary ýurtly işewürligiň wekillerini bir ýere jemlejek «TIF — 2026-nyň» işine Halkara maliýe korporasiýasy, Ýewropanyň Tüzeleniş we ösüş banky hem-de Beýik Britaniýanyň Eksport-karz agentligi ýaly ahlumumy maja goýum bazarynyň öňdebaryjylarynyň gatnaşmagyna garaşylýar.

Biznes reklama

Bilimler we talyp ýaşlar günü mynasybetli dabaraly çäreler

1-nji sentýabrda ýurdumyzyň ähli bilim edaralarynda 2026-2027-nji täze okuw ýylynyň başlanýandygyny alamatlandyran ilkinji jaň kakylady. Asylly däbe görä, täze okuw ýylynyň ilkinji günü Garaşsyzlyk binasyna we Berdimuhamet Annaýew adyndaky Arkadag şäher mugallymçylyk orta hünär okuw mekdebindäki, Gökdepe etrabyndaky Yzgant şäherçesindeki 27-nji orta mekdepe ýerleşýän Berdimuhamet Annaýewiň ýadygärliklerine gül goýmak dabaralary bilen başlandy. Bilimler we talyp ýaşlar gününde ähli orta, ýörite orta hem-de ýokary hünär okuw mekdeplerinde dabaraly nyzamlar geçirilip, Döwlet senasy belentden ýaňlandy.

Geçirilen dabaralarda hormatly Prezidentimiziň Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň mekdepe okuwçylaryna, talyp ýaşlaryna, mugallymlaryna we bilim işgärlerine iberen Gutlagy okaldy. Gutlagda belenilişi ýaly, bereketli güýz paslynyň ilkinji gününde eziz Diýarymyzyň ähli künjeginde bilim edaralarynyň gapylary giňden açylyp, jaň sesi belentden ýaňlandy. Bu mukam täze okuw ýyly bilen birlikde, beýik geljegiň, uly üstünlikleriň, açşlaryň ýaňydyr. Ylym we bilim kuwwatly döwletimiziň hem-de bagtyýar durmuşymyzyň berk binýadydyr. Hormatly Prezidentimiz mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 35 ýyllygynyň taryhy wakalar bilen şöhratlanýan «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylynda bilimler baýramçylygynyň baý many-mazmunly dabaralarynyň mekdepe okuwçylaryna, talyp ýaşlara, mugallymlara hem-de ähli halkymyza ýatdan çykmanjak ýakymly duýgulary paýlap, eziz Watanymyza söýgimizi has-da pugtalandyryjakdygyna ynam bildirdi.

Ýurdumyzyň bilim ojalarynda täze okuw ýylynyň ilkinji sapagy «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylyna, Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň şanly 35 ýyllyk baýramyna bagyşlandy.

Häzirki wagtda ýaş neslin döredijilik taýdan kämilleşmegi üçin giň mümkinçilikler döredilýär. Bu ugurda durmuşa geçirilýän işler, ilkinji nobatda, köpugurly bilim bermäge, ýaşlary watançylyk ruhunda terbiýelemek üçin zerur şertleri üpjün etmäge

gönükdirilendir. Sanly bilim ulgamyny ösdürmegiň, tebigy we takyk ylmy ugurlara degişli dersleri okatmagy kämilleşdirmegiň Konsepsiýalaryna laýyklykda, okuw-terbiýeçilik işleri yzygiderli ösdürilýär. Şu maksat bilen, tutuş ýurdumyzda her ýyl dünýä ölçeglerine laýyk gelýän umumybilim berýän mekdepler, mekdebe çenli çagalar edaralary gurlup ulanmaga berilýär. Täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli, asylly däbe görä, Diýarymyzda täze bilim edaralarynyň açylyş dabaralary boldy. Olara Mejlisiň deputatlary, welaýat, şäher we etrap halk maslahatçalarynyň agzalary, ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet edaralarynyň, jemgyýetçilik guramalarynyň wekilleri, hormatly ýaşulular, köp sanly ýaşajylar gatnaşdylar. Bilimler we talyp ýaşlar gününde Ahal, Daşoguz, Lebap welaýatlarynda täze, döwrebap orta mekdepleriň we çagalar baglarynyň açylyş dabaralary ýatdan çykmanjak pursatlara beslendi.

Gökdepe etrabynda bina edilen orta mekdepe çagalaryň bilim almagy üçin döwrebap mümkinçilikleri özünde jemleýär. Mekdebiň okuw otaglary häzirki zaman multimedia enjamlary, kompýuter otaglary bilen üpjün edilendir.

Tejen etrabynda döwrebap çagalar bagynyň açylyş dabarasy Bilimler we talyp ýaşlar gününde etrabyň ýaşajylarynyň baýramçylyk ruhuny has-da belende göterdi. Çagalar bagynda körpe nesilleriň oýun arkaly başarnyklaryny kämilleşdirmekleri, terbiýelenmegi, dynç almaklary üçin ähli amatlyklar döredilipdir. Oýun meýdançalarynyň töwereginde bolsa dürli saýaly baglar oturdylypdyr.

Daşoguz welaýatynyň Daşoguz şäherinde täze çagalar bagynyň açylyş dabarasy ýatdan çykmanjak pursatlara beslendi. Dabara gatnaşyjylar döwrebap binada ýaş toparlarynyň aýratynlyklary nazara alnyp, çagalaryň sazlaşykly ösmegi, wagtyňy şadyýan geçirmegi üçin döredilen şertler bilen ýakynadan tanyşdylar.

Farap hem-de Çärjew etraplarynda 2 sany orta mekdebiň açylyş dabaralary ýurdumyzda giňden belenilýän Bilimler we talyp ýaşlar gününde Lebap welaýatynyň ýaşajylary üçin ajaýyp sowgat boldy.

Täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli guralan dabaraly çäreler türkmenistanlylaryň bilim almagy, hemmetaraplaýyn sazlaşykly

ösmegi ugrunda döwletimiz tarapyndan edilýän aladalaryň güwäsidir. Täze orta mekdeplerde döwrebap mebelleri, okuw enjamlary bilen üpjün edilen giň okuw otaglary mugallymlaryň we okuwçylaryň ygtyýaryna berildi.

Mekdebe çenli çagalar edaralarynyň döwrebap binalarynda körpeleriň sazlaşykly terbiýelenmegi, aň-paýhas taýdan hemmetaraplaýyn ösmegi, göwnējaý dynç almagy üçin ähli şertler döredilipdir.

Welaýatlaryň artistleriniň, döredijilik toparlarynyň aýdym-sazly çykyşlary açylyş dabaralarynyň baýramçylyk showhunyny has-da artdyrdy. Welaýatlaryň ýaşajylary täze bilim edaralarynyň dabaraly ýagdaýda açylmagynyň Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň şanly 35 ýyllyk baýramynyň öňüsyrasynda ajaýyp sowgat bolandygyny nygtap, ýurdumyzyň gülläp ösmegi, halkymyzyň abadan durmuşda ýaşamagy ugrunda uly işleri durmuşa geçirýän Gahryman Arkadagymyza we hormatly Prezidentimize tüýs ýürekden çykýan hoşallyklaryny beýan etdiler.

(TDH).

Täze bilim ojagynda täze üstünliklere ruhlanyp

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Gahryman Arkadagymyzyň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary netijesinde ýurdumyzda ylym-bilim ulgamynyň binýady berkden tutulýar. Garaşsyz, baky Bitarap Watanymyzda yzly-yzyna açylyp ulanylmaga berilýän çagalar baglary, orta hem-de ýokary okuw mekdepleriniň täze binalary bilim ojalaryny döwrebaplaşdyrmak boýunça netijeli işleriň alnyp barylýandygyna doly güwä geçýär.

«Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylynda hem kalplarda belent şatlyk duýgularyny döreden açylyşlaryň ençemesine şaýat bolýars. Bilimler we talyp ýaşlar gününde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň gatnaşmagynda Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň hem-de Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutynyň täze binalar toplumlarynyň açylmagy ýurdumyzyň taryhynda şanly wakalaryň birine öwrüldi.

Garaşsyzlygymyzyň 35 ýyllyk baýramynyň toýlanýan ýylynda täze bilim ojalarynyň açylyp ulanylmaga berilmegi aýratyn mana eýe boldy. Dünýäniň iň soňky gazananlaryna doly laýyk gelýän on üç gatly baş binadan, sekiz fakultetden, ýigirmi sekiz kafedradan ybarat bolan häzirki zaman bilim şäherçesi talyplary üçin ähli amatlyklary bolan 2 müň 600 orunlyk umumy ýaşajy ýaýyndan ybaratdyr. Türkmenistanyň at gazanan arhitektory hormatly Prezidentimiziň ak pata bermegi bilen gadam basylan bu institutnyň professor-mugallymlary, talyp ýaşlary döwlet Baştutanymyza çäksiz hoşallyklaryny aýdýarlar. Hormatly Prezidentimiziň täze bilim ojagyňyň açylyş dabarasyna eden çykyşynda institutnyň işgärlerine hem-de ähli talyp ýaşlara işlerinde, okuwlarynda uly üstünlikleri arzuw etmegi bizi täze okuw ýylynda uly üstünliklere ruhlandyrdy.

Şol gün Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutyna «Cert International» guramasynyň adyndan ISO-nyň 5 sany halkara standartyna

laýyklyk güwänamalaryny gowşurylmagy aýratyn buýsandyryjy waka öwrüldi. Olar energiýa netijeliligi, suw tygşytlajy tehnologiýalar boýunça we talyp ýaşlary durmukly energetikany ösdürmäge çekmek boýunça «aşyl» güwänamalar hem-de suw serişdelerini tygşytlamak we dolandyrmak, energiýa netijeliligi we monitoring, şeýle hem bilim we hünär başarnyklaryny artdyrmak boýunça güwänamalarydyr. Nygtalyşy ýaly, Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk instituty Türkmenistanda we GDA ýurtlarynyň arasynda bir wagtda şu baş hal-kara standart boýunça sertifikatlaşdyrylan ilkinji ýokary okuw mekdebidir.

Şol gün döwlet Baştutanymyzyň sanly ulgam arkaly ak pata bermegi bilen açylyp ulanmaga berlen Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutyna hem birnäçe halkara güwänamalaryny gowşurylmagy şanly wakalaryň üstüni ýetirdi. Hormatly Prezidentimiziň täze institutlara täze awtoulaglaryň açarlaryny

gowşurmagy bolsa, Bilimler we talyp ýaşlar gününde baýramçylyk sowgady boldy.

Talyp ýaşlar bolsa, öz gezeginde, ýurdumyzda ylym-bilimiň dünýä derejesinde ösdürilmegi ugrunda ägirt uly tagallalar edýändigini, ähli mümkinçilikleri döredilen täze ýokary okuw mekdeplerini gurduryp, ulanmaga berendigi üçin Arkadagly Gahryman Serdarymyza tüýs ýürekden alkys sözlerini aýdýarlar. Hormatly Prezidentimiziň: «Häzirki döwürde watansöýüji, ruhubelent, ýaşlarymyz kemala gelýär. Bu ýaşlar mähriban halkymyzyň, eziz Watanymyzyň beýik geljigidir» diýen parasatly sözleri ýaşlarymyzy okamaga, öwrenmäge mähriban Watanymyzyň rowşen geljeginiň, şan-shöhratynyň has-da artmagy ugrunda yhlasly zähmet çekmeklerine ruhlandyryjy güýç, egssilmez hyjuw, beýik badalga, ýol görkeziji çyrag bolar.

Tirkeş JUMADURDYÝEW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň uly mugallymy.

Türkmenistan 2027–2028-nji ýyllar üçin Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp barýan ýurtlaryň toparynyň (LLDC) başlyklygyna saýlandy. Degişli karar toparyň Nýu-Yorkda Birleşen Milletler Guramasynyň ýanyndaky hemişelik wekilleriniň derejesinde geçirilen duşuşygynda kabul edildi. Türkmenistanyň başlyklyk ygtyýarlyklary 2027-nji ýylyň 1-nji ýanwaryndan başlanar.

Biznes reklama

Şu günleriň gürrüňi

BILIM — 2026

Bilimler we talyp ýaşlar gününe bagyşlanan dabara

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň Söwda-kooperativ mekdebinde Bilimler we talyp ýaşlar günü hem-de 2026-2027-nji täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli dabara geçirildi. Oňa Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň wekili, ilkinji demokratik partiýa guramasynyň başlygy, mekdebiň ýolbaşçylarydyr mugallymlary, şeýle-de talyp ýaşlar gatnaşdy.

Türkmenistanyň Döwlet senasynyň ýaňlanmagy bilen başlan dabarada, ilki bilen, Söwda-kooperativ mekdebinin direktory Ş.Göçgulyýew çykyş etdi. Ol sözüniň başynda gatnaşyjylary ýurdumyzda giňden belenilýän Bilimler we talyp ýaşlar günü bilen gutlady:

— Türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň başlangyçlaryny mynasyp dowam etdirýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda türkmen halky ajaýyp zamanada ýaşaýar. Ýaşlaryň ylymy, bilimli, giň dünýägaraýyşly nesiller bolup ýetişmekleri üçin atalyk aladalar edilýär. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzda ýaşlar syýasaty has-da dabaralanýar. Şonuň netijesinde talyp ýaşlara şeýle uly aladalar jogap edip, okap, öwrenip ýurdumyza gerekli adamlar, öke hünärmenler bolup ýetişip, Berkarar Watanymyzyň ösüşlerine öz goşantlaryny goşaymak galýar.

Ýurdumyzda esasy pudaklaryň ösüşine alyan

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligine degişli bolan Söwda-kooperativ mekdebinde hem pudaga gerekli hünärmenleri ýetşdirmek üçin ähli mümkinçilikler döredilendir. Mekdebiň okuw otaglary sanly ulgamyň talaplaryna laýyklykda döwrebaplaşdyrylan, kitaphana, sport meýdançasý, umumy ýaşaýyş jaýynda hem talyp üçin gerek bolan ähli şertler bar. Okuw sapaklary Ministrler Kabineti tarapyndan tasýylan meýilnamalar, Milli maksatnamalar esasynda alnyp barylýar. Bu ýerde talyp tejbibeli mugallymlaryň nazary taýdan bilimlerini öwrenip, önümçilik tejbibesinde ministrligimiziň garamagyndaky edara-kähanalarda amaly taýdan öleşdirip, netijeli hünärmenler bolup ýetşýärler.

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň wekili, ilkinji demokratik partiýa guramasynyň başlygy öz çykyşynda ýaş nesliň Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň bagtyýar ýaşlarydygyny, olaryň döwrebap şertlerde bilim almaklary üçin ýurdumyzda giň mümkinçilikleriň döredilýändigini barada giňişleýin belläp geçdi. Bu okuw jaýynyň döwletimizdäki ykdysadyýetiniň esasy pudagy bolan söwda toplumu üçin tejbibeli hünärmenleri taýýarlaýandygyny aýtdy. Sözüniň soňunda şu ösüşlerde Gahryman Arkadagymyzyň we hormatly Prezidentimiziň atalyk aladalarynyň uludygyny belläp, Türkmen halkynyň Milli Liderine, hormatly Prezidentimize sagbolsun aýtdy.

Dabaranyň dowamynda Söwda-kooperativ mekdebinin baýry mugallymy, ykdysady ylymlarynyň kandidaty B.Wekilowa çykyş edip, baýramçylyk bilen gutlap, bilim ulgamyň işgärlerine we talyp ýaşlara täze okuw ýylynda täze üstünlikleri arzuw etdi.

Soňra baýramçylyk mynasybetli aýdym-sazly çykyşlar guraldy.

Dabaranyň ahyrynda oňa gatnaşyjylar ýurdumyzyň dünýä derejesindäki abraýyny has-da belentliklere ýetirýän Gahryman Arkadagymyza we Arkadagly Gahryman Serdarymyza alkyş sözlerini beýan etdiler.

Gurbanmämmet REJEPOW,

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň ilkinji demokratik partiýa guramasynyň başlygy, ykdysady ylymlarynyň kandidaty.

GÜMRÜK GULLUGY

Ýurdumyzyň ulag-üstaşyr kuwwaty artýar

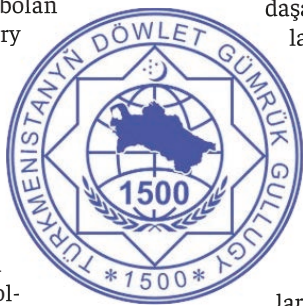
Türkmenistan halkara ulag-üstaşyr mümkinçiliklerini ýokarlandyrmaga aýratyn ähmiýet berýär. Bu günki günde ýurdumyzyň çäginde iki sany strategiki taýdan möhüm halkara ulag geçelgesi geçýär. Olaryň birinjisi Gündogar — Günbatar ugry bolup, bu ugur Hytaýyň, Merkezi Aziýa ýurtlarynyň, Kawkazyň we Ýewropanyň arasyndaky durnukly aragatnaşygyny üpjün etse, ikinji Demirgazyk — Günorta ugry, Pars aýlagy ýurtlaryna, Günorta Aziýa we dünýä bazarlaryna çykmağa netijeli mümkinçilik döredýär. Bu günki günde Türkmenistan ýurdumyzyň üstaşyr mümkinçiliklerini ýokarlandyrmakda awtomobil, demir, howa we deňiz ýollary ulgamlaryny ösdürmek we döwrebaplaşdyrmak boýunça iri taslamalary işjeň durmuşa geçirýär.

Türkmenbaşy Halkara deňiz porty ýurdumyzyň Ýewraziýa bilen söwda-haryt dolanyşygyny has-da ösdürmekde esasy orun eýeleýär. Türkmenbaşy Halkara deňiz porty hazarýaka ýurtlarynyň portlary bilen yzygiderli parom gatnawlaryny amala aşyryp, Hazar deňizi arkaly durnukly ulag köprüsini emele getirýär. Türkmenbaşy Halkara deňiz porty diňe bir infrastruktura desgasy bolman, eýsem, Türkmenistanyň Ýewraziýa giňişliginde üstaşyr başlangyçlaryny öňe sürmegiň işjeň guraly hökmünde hem çykyş edýär. Bu günki günde ýurdumyzda demir we howa ýollary arkaly hem ýükleriň çalt we ygtybarly amala aşyrylmagy üçin netijeli işler ýerine ýetirilýär. Munuň özi Türkmenistanyň diňe bir halkara ulag geçelgelerinde öz ornuny berkitmän, eýsem, täze üstaşyr mümkinçilikleri hödürlemek we Ýewraziýa giňişligindäki öz ornuny pugtalandyrmak boýunça başlangyçlar bilen yzygiderli çykyş edýändigini tassyklaýar.

Türkmenistan awtomobil ýollaryny gurmak we döwrebaplaşdyrmak boýunça iri möçberli infrastruktura taslamalaryny yzygiderli durmuşa geçirýär. Umumy uzynlygy 600 kilometre deň bolan Aşgabat — Türkmenabat ýokary tizlikli awtomobil ýolunyň gurlumagy döwletimizde geçirijilik ukyby we infrastruktura hili babatda öňdebaryjy halkara tejbibelerine doly laýyk gelýän ýokary netijeli ulag geçelgesiniň emele gelmegini üpjün etdi. Häzirki wagtda Türkmenistanda täze we döwrebap awtomobil ýollaryny gurmaklyga aýratyn ähmiýet berilýär. Şeýle ýollaryň ýene biri bolsa, umumy uzynlygy 252 kilometre deň bolan Türkmenbaşy — Garabogaz — Gazagystan serhedi awtomobil ýoludyr. Bu awtomobil ýoly Demirgazyk ulag ugryny ösdürmegiň möhüm ugurlarynyň biridir. Bu taslama Ýewraziýa giňişligine gönükdirilen goşmaça durnukly ugruň emele gelmegine hem-de üstaşyr akmylaryň ýokarlanmagyna ýardam berer.

Ýurdumyzyň üstaşyr geçirijilik mümkinçiliklerini has-da artdyrmaga döwletimiziň serhetýaka gümrük nokatlaryny döwrebaplaşdyrmak boýunça alnyp barylýan işler hem özüniň oňyn netijelerini berýär. Döwrebaplaşdyrylan serhetýaka gümrük nokatlarynyň yük geçirijilik kuwwaty barha ýokarlanýar. Bu ýerdäki sanly mümkinçilikler bolsa döwletimizde gümrük işiniň halkara derejelerine laýyklykda guralýandygyny görkezýär.

Kerim BAÝGELDİÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň harby gullukçysy, kapitan.

Sanly ulgamyň mümkinçilikleri ýokary netijeleri berýär

Bu günki günde Türkmenistanyň gümrük edaralaryna ornaşdyrylan sanly ulgamyň mümkinçilikleri gümrük amallaryny ýokary derejede ýerine ýetirmäge, daşary ykdysady işine gatnaşyjy taraplara amatly ýeňillikleri döretmäge we gümrük işini halkara derejelerine laýyklykda amala aşyrmaga uly mümkinçilikler berýär. Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugy tarapyndan «Eksport-import amallary üçin bir penjire» ulgamyň işi hem işjeň ösdürilýär. Bu ulgam birnäçe degişli döwlet edaralaryny bitewi sanly ulgama birleşdirmek bilen, daşary ykdysady işine gatnaşyjylaryň çykdajylaryny azaltmaga we degişli amallarynyň tiz we ygtybarly ýerine ýetirilmegine mümkinçilik berýär.

Gümrük edaralaryna ornaşdyrylan önünden elektron maglumat beriş ulgamy hem özüniň oňyn netijelerini görkezýär. Häzirki wagtda harytlaryň birnäçe göterimi hut şu ulgam esasynda resmileşdirilýär. Bu bolsa ýükleriň gözegçilik-geçiriş ýerine gelmezinden öň gözegçiligi amala aşyrmaga, ileri tutma tertibinde resmileşdirmäge we serhetýaka gümrük nokatlarynda sarp edilýän wagty gysgaltmaga mümkinçilik berýär.

Birleşen Milletler Guramasynyň Ýewropa ykdysady komissiyasy we Halkara awtomobil ulaglary birleşigi bilen ýakyn hyzmatdaşlykda «TIR-EPD» maglumatlar ulgamy hem üstünlikli ornaşdyryldy. Ol «ASYCUDA World» maglumatlar ulgamy bilen birleşdirilip, üstaşyr ýükleriň tiz we ileri tutma tertibinde resmileşdirilmegini üpjün edýär. Bu amallaryň durmuşa geçirilmegi bilen

döwrebap akyllý gümrük ulgamyň döredilmegine, üstaşyr amallaryň netijeliliginiň ýokarlanmagyna we Türkmenistanyň Ýewraziýanyň ygtybarly hem-de tehnologik taýdan ösen ulag merkezleriniň biri hökmünde ornuny mundan beýläk-de pugtalanmagyna mümkinçilik bolup durýar.

Gullugyň düzümlerinde sanly ulgamyň yzygiderli ösdürilmegi harytlara we awtoulag serişdelerine amala aşyrylan gümrük barlaglaryna merkezleşdirilen tertipde gözegçilik etmäge şert döredýär. Gullugyň merkezi edarasyna döredilen Gözegçilik-seljeriş merkezinde gümrük serhedinden geçirilýän harytlara gözegçilik etmäge, olar barada maglumatlary toplamaga hem-de seljermäge, halkara yük daşamalaryny amala aşyran awtoulag serişdeleriniň ýurdumyzyň çägi boýunça hereketine gözegçilik etmäge doly mümkinçilikler bar. Munuň özi ýurdumyzda gümrük işi bilen bagly sanly hyzmatlaryň gerimini giňeltmäge hem-de ýurdumyzyň üstaşyr mümkinçiliklerini has-da ýokarlandyrmaga şert bolup durýar.

Hudaýberdi NIÝAZOW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň harby gullukçysy, kapitan.

20-nji oktyabrda Aşgabatda «Türkmenistanyň nebiti we gazy» (OGT 2026) atly XXXI halkara maslahatynyň we serginiň önüsrasynda «Ygtybarly, elýeterli we durnukly energetika: halkara hyzmatdaşlygyň üsti bilen Durnukly ösüş maksatlarynyň 7-nji maksadyny ilerletmek» atly ýokary derejeli tegelek stoluň mejlisi geçiriler.

Biznes reklama

Bilim we ýaşlar

WATANSÖÝÜJILIGIŇ KÄMIL MEKDEBI

Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Arkadag şäheriniň Ruhyýet köşgünde Bilimler we talyp ýaşlar güni we täze okuw ýylynyň başlanmagy mynasybetli okuw sapagyny geçmegi ýaş nesiller üçin watansöýüjiligiň kämil mekdebi boldy. Milli Liderimiziň çykyşynda ýaşlaryň ýurdumyzyň ösüşindäki ornuna aýratyn ähmiýet berip: «Ýurdumyzyň ýaş raýatlary bolan siz häzire çenli amala aşyrylan işleri berkitmelisiz. Garaşsyz döwletimiziň mynasyp geljegi üçin giň gerimli maksatnamalary durmuşa geçirmelisiz» diýip bellemegi ýaş nesle bildirilýän uly ynamyň aýdyň beýanydyr.

Döwrebap dünýäde ýurduň baýlygy diňe onuň tebigy serişdeleri däl, eýsem, bilimli, hünärlil we täzeçe pikirlenýän adamlarynyň mümkinçilikleri bilen hem ölçenilýär. Şonuň üçin ýaşlaryň bilim almagy döwlet ösüşiniň uzak möhletli maksatlary bilen gönüden-göni utgaşýar. Gahryman Arkadagymyz çykyşynda häzirki döwrüň aýratynlyklary barada aýdyp: «Häzir biz täze tehnologiýalaryň güýçli ösýän, emeli aňyň ähli ýerde ornaşdyrylýan şertlerinde ýaşaýarys» diýip belledi. Bu hakykat ýaşlaryň hünär taýýarlygyna bolan talaby hem üýtgedýär. Indi diňe belli bir hünäriň esaslaryny bilmek ýeterlik däl. Hünärmen täze tehnologiýalary özleşdirmäge, maglumat bilen işlemäge, döwrebap önümçilik şertlerine uýgunlaşmaga we täze çözgütleri hödürlemäge ukyply bolmalydyr.

Türkmen halkynyň Milli Lideri taryhy çykyşynda Türkmenistanyň önünde goýlan möhüm maksatlaryň biri hökmünde «Türkmenistanyň senagat taýdan ösen döwletleriň hataryna goşmakdyr» diýip nygtady. Bu maksada ýetmekde bilimli ýaşlaryň ornunyň aýratyn uludygyny düşnükli. Sebäbi senagat ösüşi diňe täze kärhanalaryň gurulmagyny däl, şol önümçilikleriň işini kämil derejede alyp barjak inženerleriň, tehnologiýalaryň, ykdysadyýetçileriň, menejerleriň, hünärmenleriň we alymlaryň taýýarlanmagyny hem talap edýär.

Garaşsyzlyk ýyllarynda ýurdumyzyň ykdysadyýetinde täze pudaklaryň kemala gelmegi ýaş hünärmenler üçin täze zähmet meýdançalaryny döretdi. Bu günki gün dokma, himiýa, gurluşyk, energetika ýaly ugurlarda türkmen ýaşlary dürli hünärlerde zähmet çekýär. Gahryman Arkadagymyzyň çykyşynda: «Zähmet gazanç çeşmesi we ahlak borjy

bolup durýar» diýip bellemegi zähmetiň diňe maddy netijesini däl, onuň ynsan durmuşyndaky terbiýeçilik ähmiýetini hem açyp görkezýär. Hünärine yhlas edýän, öz işine jogapkärçilikli çemeleşýän ýaşlar jemgyýetiň ösüşine uly goşant goşýandyr.

Ykdysadyýetiň geljegi täze pikirlerden başlanýar. Gahryman Arkadagymyz ýaşlaryň täze garaýyşlary we teklipleri bilen baglylykda: «Olar täze garaýyşlary, teklipleri, täzeçil nusgalary batyrçaý girizmäge ukyplydyrlar» diýip belledi. Bu bolsa ýurdumyzyda ýaşlaryň täzeçil başlangyçlaryna ýakyndan goldaw berilýändiginiň aýdyň mysalydyr. Şu nukdaýnazardan, «Akyly jemgyýet» konsepsiýasy hem aýratyn ähmiýete eýedir. Sanly tehnologiýalaryň, emeli aňyň we innowasion çözgütleriň durmuşymyzyň dürli ugurlaryna ornaşýan döwründe ýaşlaryň bu mümkinçiliklerden netijeli peýdalanmagy ykdysady ösüşe täze itergi berip biler. Gahryman Arkadagymyz: «Biz ýurdumyzy bilim, pikir alyşmak we startap döretmek merkezine, ýaşlary intellektual kooperasiýa üçin özüne çekýän bir mekana öwürmäge çalyşmaly» diýip belledi. Startaplaryň, ylmy gözlegleriň we täzeçilligiň ösdürilmegi ýaşlaryň döredijilik mümkinçiliklerini ykdysady netijä öwürmek üçin möhüm ugurlaryň biridir.

Milli Liderimiz: «Parahatçylyk, hoşniýetli goňsuçylyk, birek-birege hormat goýmak ýurdumyzyň daşary syýasatynyň esasy we möhüm ugurlarydyr. Olar biziň içki ösüşimiz, ýurdumyzyň dünýä ykdysady işine üstünlikli goşulmagy üçin amatly şertleri döretmegiň örän möhüm ugurlarynyň birine öwürüldi. Bu strategiýa «Açyk gapylar daşary ykdysady syýasaty» diýen ada eýe boldy» diýip, Türkmenistanyň parahatçylyksöýüjilikli daşary syýasatynyň ähmiýetini nygtady.

Gahryman Arkadagymyz çykyşynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda Parahatçylyk we bitaraplyk kafedrasynyň döredilendigini belläp, bu ugurda hünärmenleri taýýarlamagyň ähmiýetine ünsi çekdi. Şeýle hem institutda parahatçylygyň, bitaraplygyň we önüni alyş diplomatiýasynyň akademiki merkezini döretmek boýunça işler barada bellenilip geçildi. Türkmen halkynyň Milli Lideriniň: «Bitaraplyk diňe bir syýasat däldir!» diýip bellemegi hem Bitaraplyk düşüňjesiniň ykdysadyýet, ylym-bilim, tehnologiýalar, medeniýet, sport, maglumat we kommunikasiýalar bilen baglanyşykly ugurlarda hem öz beýanyny tapýandygyny açyp görkezýär. Şonuň üçin halkara gatnaşyklarynyň öwrenýän ýaşlaryň daşary ýurt dillerini bilmeği, dünýä ykdysadyýetindäki ýagdaýlara düşüňmegi, dürli halklaryň medeniýetine hormat goýmagy we Türkmenistanyň milli bähbitlerini halkara giňişliginde mynasyp gorap bilmeği möhümdir.

Ýaşlaryň Watana bolan söýgüsi hem geçirilen umumy okuw sapagynyň esasy pikirleriniň biridir. Watansöýüjilik diňe bir ýokary duýgy däl, ol gündelik durmuşda we zähmetde ýüze çykýan jogapkärçilikdir. Çünki Gahryman Arkadagymyz çykyşynda: «Watanyny diňe söz bilen däl, halal zähmeti, yhlas-başarnygy bilen söýýän, beýik şahsyýetlere hormat goýýan ýaşlar hakyky watançy nesillerdir» diýip belledi. Bu düşüňje ýaş hünärmenleriň öz işine bolan garaýyşynda aýratyn aýdyň görünýär. Hünäriň kämilleşdirmek, işe yhlasly çemeleşmek, täze zatlary öwrenmek, jemgyýet üçin peýdaly bolmak — bularyň ählisi watansöýüjiligiň amaly beýanydyr.

Ýaşlaryň şahsyýet hökmünde kemala gelmeginde maşgalanyň orny hem örän uludyr. Ata-enä hormat, ululara sarpa, kiçilere alada, zähmetsöýerlik, halallık we milli däplere ygrarlylyk, ilkinji nobatda, maşgala ojagynda öwrenilýär. Şeýle terbiýe alan ýaşlar bilim ulgamynda hem, hünär ýolunda hem özüni jogapkärçilikli alyp barýarlar. Olar üstünlik düşüňjesine diňe şahsy bähbit hökmünde däl, eýsem, jemgyýet we Watana peýdaly bolmak nukdaýnazardan garamagy özülerine durmuş pelsepe edinýärler.

Gahryman Arkadagymyz okuw sapagynda ýaşlaryň bilimden, ylymdan we täze tehnologiýalardan peýdalanmak bilen bir hatarda, milli köklerine, taryhyna we ruhy gymmatlyklaryna hem ygrarly bolmalydygyny nygtady. Daşary ýurt dillerini öwrenmek, daşary ýurt edebiýatyny özleşdirmek, kitap okamak we dünýäniň täze gazananlary bilen tanyşmak ýaşlaryň gözýetimini giňeldýär.

Gahryman Arkadagymyzyň: «Daşary ýurt dillerini öwreniň! Daşary ýurt edebiýatyny öwreniň!» diýen sözleri ýaşlaryň dünýä bilen aragatnaşygyny giňeltmäge gönükdirilen möhüm öwütdir. Milli Liderimiz öz çykyşynda ýaşlara: «Siziň her biriňiziň baş sygaryňyz kämillik bolmalydyr» diýip ýüzlendi. Kämillik diňe bilim derejesini aňlatmaýar. Ol hünär ussatlygyny, zähmete bolan yhlasy, watansöýüjiligi, milli gymmatlyklara wepalylygy, giň dünýägaraýşy hem özünde jemleýär.

Ýurdumyzyň geljekki ykdysady kuwwaty diňe şu gün döredilýän önümçiliklerde däl, şol önümçilikleri ertir dolandyryjak ýaş hünärmenleriň biliminde we başarnygynda hem kemala gelýär. Täze tehnologiýalary özleşdirýän ýaşlar ykdysadyýeti döwrebaplaşdyrmaga gatnaşýar. Ylym bilen meşgullanýan ýaşlar täze mümkinçilikleriň gözbaşyny açýar. Halkara gatnaşyklarynyň öwrenýän ýaşlar Türkmenistanyň dünýä bilen hyzmatdaşlygyny täze derejä çykarmaga taýýarlanýar. Watanyny söýýän we zähmetine jogapkärçilikli garaýan ýaşlar bolsa bu mümkinçilikleriň ählisini milli ösüşiň bähbidine gönükdirýär.

Şonuň üçin Gahryman Arkadagymyz çykyşynda ýaşlara bildirilýän ynamy aýratyn bellemek bilen: «Siz eziz Diýarymyzyň buýsanjy we geljegi!» diýip nygtady. Ýurdumyzyda ýaş nesle diňe geljege garaşýan nesil hökmünde däl, eýsem, şol geljegi şu günden döredýän güýç hökmünde garalýar. Döwletimizde ýaş nesilleriň bilim almagy, kämil şahsyýetler bolup ýetişmegi ugrunda uly işleri durmuşa geçirýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, belent başlary aman bolsun, tutýan tutumly işleri hemişe rowaçlyklara beslensin!

Orazjemał ÇARYÝAROWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň talyby, «Biznes reklama».

Adam edebinden tanalar, ýurt — tugundan.
«Paýhas çeşmesi» kitabyndan

Ogul edebi bilen arzyly, gyz — gylgy bilen.
«Paýhas çeşmesi» kitabyndan

Biznes reklama

Edebiýat

Ruhy bitewüligiň we adamkärçiligiň waspçysy

XXI asyr türkmen edebiyatynda özboluşly yz galdyran, öňe sürýän pelsepewi pikirleri arkaly okyjynyň kalbyna ýol salmagy başaran görnükli ýazyjy we dramaturg Kömek Kulyýew türkmen kyssa eserlerine täzeçe ruh hem öwüşgin çäýmagy başaran şahsyýetleriň biri. Onuň galamyndan çykan her bir eser adamkärçiligiň, päk duýgularyň we durmuş hakykatynyň waspnamasyna öwürildi. Türkmen okyjysy geljekki meşhur ýazyjy bilen ilkinji sapar «Dost gözleginde» tanyşdy. Bu hekaýa Kömek Kulyýewiň adamyň içki dünýäsine, onuň ruhy gözleglerine we dostluk ýörelgelerine näderejede beletdigini açyp görkezýär.

Kömek Kulyýew bize diňe bir onlarça hekaýa hem-de powestleri däl, eýsem, türkmen teatry we kino sungaty üçin-de gymmatly miras galdyrdy. Onuň türkmen teatrlarynyň sahnalaryny, tomaşaçylaryň ýüregini bezän eserleri halk köpçüligi tarapyndan gyzgyn garşylandy. Mysal üçin, ýazyjynyň halk şadessanyň ruhuny häzirkä zaman sahna diline geçiren «Göroglynyň sawçylary», «Göroglynyň döreýşi», şeýle-de adamyň jemgyýetdäki ornuny, ýaş nesliň terbiýesini hem-de päk ahlak gymmatlyklaryny wagyz edýän «Galkynan göwünler», «Janly gurjaklar» ýaly dramaturgik tapyndylary teatr muşdaklarynyň arasynda uly meşhurlyk gazandy. Onuň ssenarileri esasynda döredilen «Sen ýadyma düşseň...», «Düýeýuş» we «Täze ýyl ertekisi» ýaly gysga görwürimli filmler bolsa türkmen telewideniýesiniň altyn hazynasyna girip, okyjylaryň we tomaşaçylaryň hemişelik ýadynda galdy.

Okyjylaryň arasynda uly meşhurlykdan peýdalanýan «Adam bolmak kyn ekeni», «Garlawajyň gaýy» ýaly eserleri Kömek Kulyýewiň çuň pelsepeçi ýazyjydygyny tassyklaýar. Onuň döredijiligi — adamyň ykbalyna sarpa, geçmişe buýsanç we geljege ynamyň utgaşmasy hökmünde orta çykýar. Sözümi gurak bolmaz ýaly, geliň, biraz ýazyjynyň käbir eserlerinden söz açyp, olarda öňe sürülýän pikirleriň, gugdamlanan mazmunyň usulybyny çösläp göräliň!

Kömek Kulyýewiň «Agöýli» atly hekaýasynda türkmen halkynyň taryhynda düýpli yz galdyran beýik seljuk türkmenleriniň döwlet gurmak ugrundaky göreşleri we Daňdanakan söweşiniň öňňanyndaky halkyň ruhy ýagdaýy suratlandyrylýar. Hekaýa iki sany güýç merkeziniň — Gaznalyar döwletiniň we Seljuk türkmenleriniň arasyndaky syýasy dartgynlylykdan gür berip başlaýar. Soltan Masud güýje, baýlyga we çäksiz häkimiýete daýanýar. Şonuň üçin-de, ol seljuklary diňe gara güýç we gara gylç bilen ýok edip boljakdygyna ynanýar. Togrul beg bilen Çagry batyr bolsa sada halkyň arasynda ýiti akyla daýanyp, agzybirlikde ýaşaýarlar. Olar esgerlerine adamkärçilikde, adalatlylykda, watansöýüjilikde nusga bolýarlar. Şeýlelikde, ýazyjy bu keşpler arkaly ýagşylyk bilen ýamanlygyň, adalatlylyk bilen zabanlygyň, paýhas bilen gara güýjüň, watansöýüjilik bilen nebsewürligiň parhyny açyp görkezýän uslyby çösläp, halkyň gahrymançylykly we erkin ruhuna aralaşyp ugraýar.

Gürrüňi edilýän hekaýadaky esasy keşpleriň biri-de Agöýliniň keşbi. Ýazyjy onuň keşbi arkaly çuň many ummanyna ulaşýar. Şolaryň biri-de, erkinligiň we özboluşlylygyň ýüze çykarylyşy. Agöýliniň atynda ne eýer bar, ne-de uýan. Bu onuň tabyn edilmedik, tebigy, erkin ruhuny we türkmen bedewine bolan çuňňur söýgüsini aňladýar. At bilen ýigidiň arasyndaky sazlaşyk — bu iki jandaryň bitewüleşmegidir.

Eserde Agöýliniň keşbi adaty bir gahrymanyň däl, türkmen halkynyň mertliginiň, aslyna we peder ýoluna wepalylygynyň,

Kömek KULYÝEW,
ýazyjy, dramaturg.

watanperwerligiň hem-de ýeňilmez ruhuň nusgasyna öwürülýär. Ýazyjy bu çeper keşp arkaly okyjylara örän çuň we möhüm pelsepewi garaýyşlary ýetirýär. Biziň garaýşymyzça, Agöýliniň keşbi arkaly öňe sürülýän esasy pikirler aşakdaky nukdaýnazardan baha bermek bolar:

Watana we topraga bolan çäksiz wepalylyk. Agöýliniň başga hiç hili emläginiň, zat-harjynyň ýokdugyna garamazdan, diňe bir gyljy, akja çadyry we ýalaňaç aty bilen çöliň ortasynda Watanyň goraýşy hakyky watansöýüjiligiň iň belent nusgasydyr. Ol baýlygy, tagt-döwleti däl, eýsem, ata-baba miras galan topragy ähli zatdan ýokary goýýar.

Adam bilen tebigatyň sazlaşygy. Agöýli bilen onuň atynyň arasyndaky dostluk eýesi bilen janawaryň gatnaşygyndan ötri, bitewi bir jana, bir görwürä öwürlip giden dostlaryň arasyndaky duýgudaşlygyň ýüze çykarylyşydyr. K.Kulyýew bu keşp arkaly türkmeniň at bilen gadymdan gelyň ruhy bagyny, atyň öz eýesiniň ýüreginden çykýan sözsüz buýrugyny syzyp bilýän ýiti duýgurlygyny haýran galdyryjy dille ýüze çykarýar.

Agzybirlik we merdemsiz göreş. Agöýli ýaly ýönekeý adamyň Daňdanakan söweşinde görkezen edermenligi taryhyň ugruny üýtgedýän esasy güýji emele getirýär. Bu ýerde adam sanynyň köplügiňiň hiç zady aňlatmadygy, ruhabelentligiň, agzybirliigiň, jebisligiň we hakykata bolan ynamyň hemme zatdan rüstemdigi hakdaky pikir öňe sürülýär.

Hekaýanyň ahyrynda Agöýliniň agyry ýaralanyp, atyndan agsa-da, onuň boýnundan elini sydpdyrman, duşmana per bermezligi türkmeniň taryhy gahrymançylykly aslyny we halkyň hiç wagt bökençliklere baş egmejekdigini ýene bir ýola aýan edýär. Umumylykda alanynda, «Agöýli» hekaýasy taryhy hakykat bilen çeperleşdirilen hyýalbentlik sazlaşdyrylyp, halkymyzda gahrymançylykly geçmişine buýsanç duýgusyny oýarýan we okyjynyň kalbynda çuňňur yz galdyryan gymmatly eser hökmünde taryhy hekaýa žanryna saldamly goşant goşýar.

Kömek Kulyýewiň «Jigerbendiň haky üçin» atly gysgajyk, ýöne mazmun taýdan örän çuň hekaýasy-da türkmen edebiyatynda beýan edilen iň ýiti pursatlaryň biri. Eserde öňe sürülýän adamkärçilik sypatlary we ene ýüreginiň gudraty okyjyny biparh goýmaýar.

Hekaýanyň başynda gadymy döwrüň gadaganlyklary we erkek adamyň hökmürowanlygyndaky zabanlyk ýiti tankyt edilýär. Üç ýaşly gyzjagazyny alyp, derýanyň o ýüzüne göçüp giden erkek adamyň hereketi onuň aýalynyň dünýäsini agdar-dünäder edýär. Ýöne ene üçin çagasyndan aýrylmak ölümden-de beter. Aýalyň (enäniň) geýimgejimini depesine göterip, tolkun atyp ýatan Amyderýanyň gujagyna özüni urmagy ene ýüreginiň, jigerbent söýgüsiniň önünde hiç hili päsgelçiligiň, hiç hili däl derýanyň durup bilmejekdiginiň beýany.

Ýazyjy hekaýanyň dowamynda wakany giňeldip, okyjynyň ünsüni başga bir

durmuş hakykatyna gönükdirýär. Gölesinden aýrylyp, derýanyň beýleki tarapyna satylan sygryň yzyna — gölesiniň ýanyna dolanyp gelmegi, adamlaryň ynanmaýan zatlaryny janawaryň öz hereketi bilen subut etmegidir. Ýazyjy bu ýerde: «Bu gürrüňimiz adamy sygra ýa-da sygry adama deňän ýaly bolarmasyn...» diýip ikeriňlense-de, aslynda enelik duýgusynyň, jigerbent söýgüsiniň diňe bir adamlara däl, eýsem, tebigata, haýwanat dünýäsine hem degişlidigini ussatlyk bilen açyp görkezýär. Hakykatdan-da, enäniň balasyna bolan söýgüsi jandarlarda-da iň güýçli instinktdir. Derýanyň kenaryndaky durmuş, Rahman aganyň maşgalasynyň türkmanalygy, Gurbanjemal gelniň sygryna käýinişi esere hakyky halky öwüşgin çäýýär.

«Jigerbendiň haky üçin» hekaýasy ene ýüreginiň gudratynyň, balasy üçin her hili pajygaly ýollardan geçmäge taýýar gaýduwsyzlygynyň we mähribanlygyň beýanydyr. Hekaýa «derýa hem, kanunlar hem, hatda adamzadyň düşünjeleri hem enäniň çagasyna bolan yşkynyň-söýgüsiniň önünde ejiz» diýen üýtgeşsiz netijäni öňe çykarýar. Çünki enelik mähri dünýäde hiç bir güýç bilen ölçäp bolmajak, hiç hili päsgelçilige boýun egmeýän mukaddes gudratdyr. Kömek Kulyýewiň «Jigerbendiň haky üçin» hekaýasyndaky enäniň keşbi hem-de sygryň hereketi bu hakykatyň iň ýiti, şol bir wagtyň özünde-de iň ýürek gyýyjy çeper beýanydyr.

Ýazyjynyň okyjylar tarapyndan uly gyzyklanma bilen garşylanan eserleriniň biri-de «Adam bolmak kyn ekeni» atly eretiki-powestidir. Bu eser göräýmäge ýaş nesle niýetlenen jadylaýjy eretiki ýaly görünse-de, aslynda ol ulular üçin hem çuňňur ahlak sapagyny, ruhy gözlegleri we ynsan mertebesini öňe sürýän düýpli çeper derňew bolup durýar. Eseriň kompozisiýa gurluşy nusgawy erkeleriň kanunlaryna daýanýar. Muňa garamazdan, awtor oňa häzirkä zaman durmuşynyň ýiti meselelerini, adamyň ýüreginde bolup geçýän garpyşmalary, gapma-garşylyklary ussatlyk bilen siňdiripdir. Powestiň ady — «Adam bolmak kyn ekeni» diýen jümle ýazyjynyň esasy esewanyny, ýagny hakyky manysynda adam bolmagyň, aru-namysy, ýürek arassalygyny hem-de adamçylyk borjyny saklap galmagyň we goramagyň näderejede kyn, jogapkärçilikli synagdygyny açyp görkezýär. Ertekidäki hyýaly dünýäniň önümi bolan wakalar, jadyly gahrymanlar, adaty däl ýagdaýlar hakyky durmuşdaky nebsewürlik, biwepalyk, ikiýüzlülük we ruhy taýdan garyplyk ýaly ýaramaz häsiýetleri ýiti paş etmek üçin ajaýyp çeperçilik serişdesi bolup hyzmat edýär.

Eýsem, eseriň çeperçilik aýratynlygy we terbiýeçilik ähmiýeti nämäden ybarat? Ýazyjy hakyky mekdep durmuşyny (okuwçynyň ililik alyp, gaýga batmagy) jadygöýlik we hyýaly elementler bilen ussatlarça utgaşdyrypdyr. Bu ýagdaý bolsa çagalaryň (okyjylaryň) ünsüni özüne çekýär we olary kitap okamaga höweslendirýär. Bu ýerde psihologik çemeleşmäniň hem ähmiýeti uly. Oglanyň içki duýgulary, öz-özünü günäkärlemesi, netijede, kyndygy, şol bir wagtyň özünde-de iň beýik borçdugy inçelik bilen yzarlanylýar.

«Adam bolmak kyn ekeni» eserinde ene mähri we maşgala gymmaty hem özboluşly tilsim arkaly açylýar. Oglan heniz serçä öwürilmänkä, öýündäkileriň özüni neneşi

gowy görýändiklerine düşünmeýär. Ejesiniň howsala düşüp: «Maşynyň aşagyna düşmedik bolsa ýaggydyr» diýip, aglap-eňröp ýörşüni serçäniň gözi bilen ýokardan görmek eseriň gahrymany üçin iň uly psihologik urga öwürülýär. Bu pursat eserdäki çaga ýönekeýligini we duýgy çuňlugyny artdyryýar. Ýazyjy serçeleriň üsti bilen adam (aýratyn hem, mekdep okuwçylarynyň we ýaşulularyň) häsiýetlerini ýumşak satiriki dille açyp görkezmeği başaýar. Eserde serçeleriň serdarynyň ýygnaç edişi, onuň zähmet arkaly terbiýelemek baradaky buýruklary, biri-biri bilen jedelleşmeleri adaty adamlary ýadyňa salýar. «Ikilikçi» oglanyň indi serçeler dünýäsinde hem ýumurtgalara esewan etmeli bolup, täzeden «işe ýaramaz» ýagdaýa düşmegi powestiň çeperçilik gurluşyny has-da özüne çekiji edýär.

Öň öýde ene-atasynyň howandarlygyna ýaşap, okuw aladalaryndan gaçyp, serçe bolmagy arzuw eden oglan indi hakyky serçeleriň durmuşynda has agyry jogapkärçilige duçar bolýar. Özge serçeleriň ýumurtgalaryny goramak, ýetim çagalary eklemek oňa zähmetiň, aladanyň we jogapkärçiligiň nämedigini öwredýär. Ol indi diňe özüni däl, eýsem, başgalary hem eklemelidigine düşünip, öňki näkesliginden kem-kemden saplanyp başlaýar. Serçä öwürlip, çagalary eklemek ugrunda çeken ejirleri adam bolmagyň näderejede gymmatly we kyndygyny ýüze çykarýar. Sar sürüsi tarapyndan kowlup, «eje-el» diýip aglap gaçmagy, onuň aslynda entegem çagalyny, ene mähirine we adam durmuşyna näderejede mätäçdigini aýan edýär.

«Adam bolmak kyn ekeni» eseri, esasan, çagalara, ýetginjeklere, hatda ululara-da durmuşyň hakyky manysyny, jogapkärçiligiň nämedigini düşündirmekde aýratyn gymmata eýe. Erteki-powestdäki baş gahryman Deljäniň (oglan-serçäniň) mekdebiň aladalaryndan, «2-liklerden», ene-atasynyň käýinçilerinden gaçyp, serçä öwürilmegi arzuw etmegi we wysaly gowuşmagy çagalardaky kynçylyklardan gaçmak meýliniň metaforasydyr. Ýöne hakyky durmuşdan gaçyp, haýwanat dünýäsine ýygryn etmegiň (yeňil durmuşa höwesliň) seni hiç hili azatlyga çykarman, adamyň öz adyndan, dilinden, maşgala mähirinden — hakyky bagtdan mahrum edýändigini baradaky hakykatyň öňe çykarylmagy eseriň saldamly agramyny alamatlandyryýar. Ýazyjy bu ýerde çagalara juda gymmatly sapak berýär: adam bolmak, kynçylyklary başdan geçirmek, ene-atanyň we mugallymlaryň önündäki borçlary ýerine ýetirmek kyn hem bolsa, hakyky adam üçin ýeke-täk dogry ýoldur. Serçä öwürülenden soňra, özüniň adamlyk mertebesini, gürlmek ukýbyny we maşgala mähirini ýitiren oglanyň ökünmesi pajygaly häsiýete eýe. Bir söz bilen aýdylanda, bu eser ýaş nesle zähmetiň gadyrny bilmeği, kynçylyklardan gaçman, olara garşy göreşmegi, iň esassy hem «adam» diýen belent adamyň mýnasyp bolmagy öwredýän terbiýe mekdebidir.

Sözümi jemläp aýdanymyzda, Kömek Kulyýewiň döredijiligi taryh gatlarýndan başlap, adamyň gündelik ruhy gözleglerine çenli aralygy öz içine alýan bütewi bir ahlak münberidir. Onuň taryhy hekaýalarynda halkyň erkin ruhy we watansöýüjiligi synagdan geçen bolsa, çagalara üçin ýazan eserlerinde adamyň öz-özünü we durmuşdaky ornuny tapmagyň ähmiýeti beýan edilýär. Ýazyjy okyjyny ýönekeý wakalaryň töwereginde gümrä etmän, her bir eseri arkaly adama öz içki dünýäsine aralaşmagy, her ädimini wyždan terezisinde saldarlap görmegi ündeýär. Ine, şonuň üçin hem Kömek Kulyýewiň kyssasy döwürleriň arasyndaky köprä öwürlip, okyjynyň kalbynda hemişe öçmejek yz galdyryar.

Ysmaýyl TAGAN.

Ýazyjylyk sypyp bolmaýan wezipedir. Kimde bu bar bolsa ýazmalydyr, ýogsa ol kelle agyrsyndan we ýaramaz iýmit siňdirmeden dynyp bilmez.

Garsia Markes

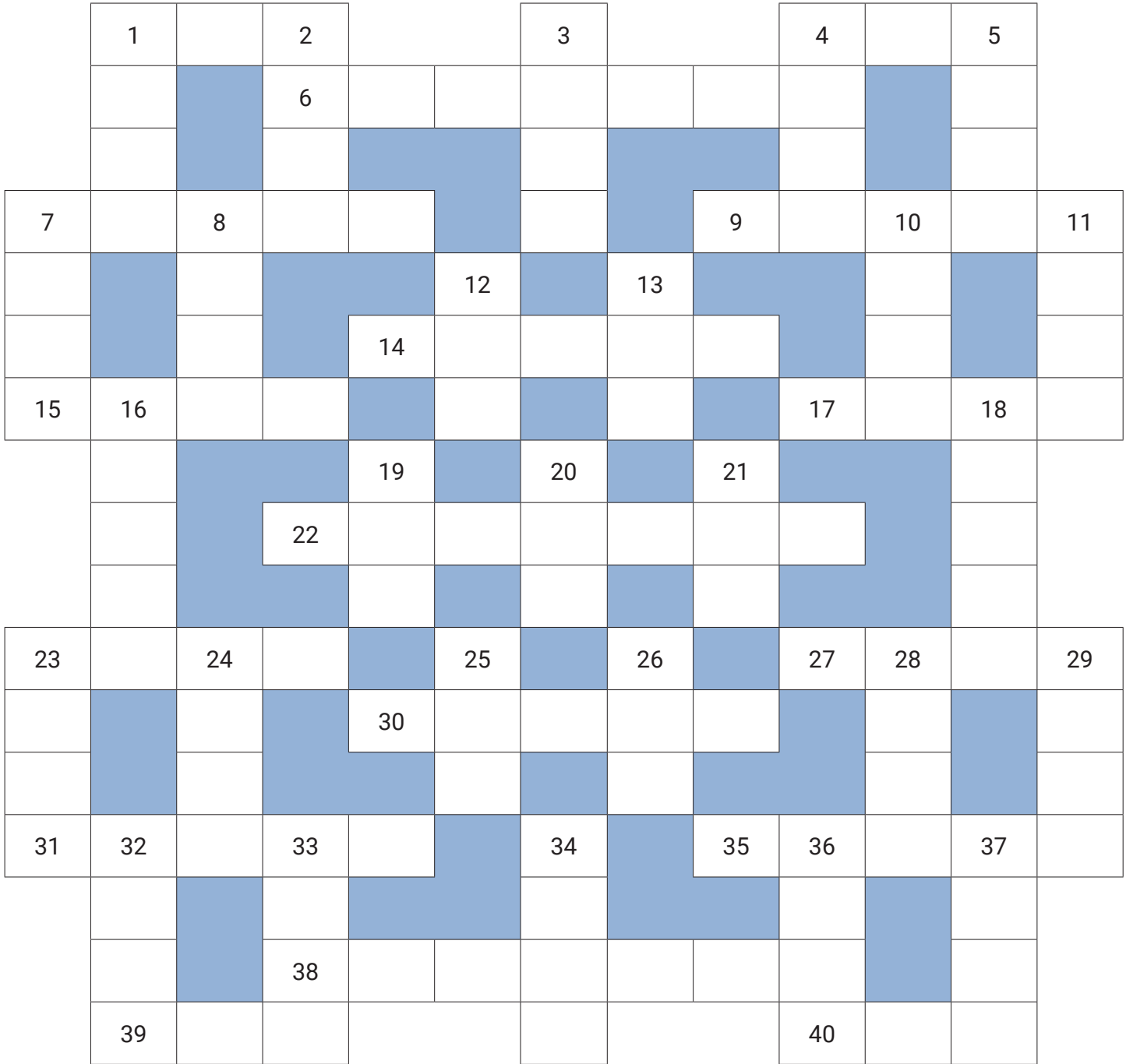
Ýazyjy bolmak üçin hökmany iki şertiň biri ýazyjylyk işine cýnlakay garaýşdyr, ikinjisi bolsa, gynansak-da — zehin. **Ernest Hemingueý**

Biznes reklama

10

Çaý başynda

KROSSWORD

DIKCLIGINE:

- «... eşiiden çatma ýykar» (nakyl).
- El, gol.
- 6-7 kilometre deň bolan uzynlyk ölçeg birligi (köne söz).
- Ebedi, müdimi.
- Reňk.
- Üzümiň tutuş bir salkymy.
- Suwda ýaşayan zähersiz ýogyn ýylan.
- «Asmandan nur ýagsa, münawwer bolar, // Zemin ýaşyl geýip ... getirmiş» (Magtymguly).
- Iki belgili san.
- «... doňmaz, ýaman oňmaz» (nakyl).
- Gyza dakylýan at.
- «Kädiniň gülküsi» basnyasynyň awtory Ata ...
- Doly sesli, uzyn kirisleri, uly gapyrja-gy bolan klawişli saz guraly.
- «Garyplar size bolar, // Çyn töhmet siz ile, kazym» (Kemine).
- «... giderin Leýli bile, // Gol tutuşyp, güle-güle» («Leýli-Mejnun»).
- Pygamber.

- Uzak, daş, uzak.
- Atyň kellesine geýdirilýän agyzzyrykly, uzyn goşa gaýyş bagly esbap.
- Dünýäde iň uzyn derýa.
- Dabara, owaza, şöhrat, at-abraý.
- «Toýa ýarap duran ogluň bolsa, // Ýene gyzyň bolsa boýlary derek» (Magtymguly Myşşyýew).
- Başda, öňürti, deslapky, öňi bilen.
- Uçmah, behişt.
- Daş görnüşi, müçesi, gabarasy uly, daýaw.
- Ýigit başy bolsa, // Mally bolar, malsyz bolar («Görogly»).
- Enelik jynsyndan bolan, botlamaga ukyply düýe.
- Ýakyn Gündogarda bir millet.

KESELIGINE:

- Afrika yklymynda bir döwlet.
- Erkek adamynyň pes, ýogyn sesi.
- Gamgyn äheňli goşgy ýa-da şu häsiýetli saz eseri.
- Içine her hili zat salynýan, guýulýan mata ýa-da kagyz gap.
- Häsiýet.
- Bu ýurduň paýtagty Waşawa.
- «... gaçan-namart» (nakyl).
- Pugta, mäkäm, üzülmeýän, zaýalanmaýan.
- Slawýan milleti.
- Maral, jeren, keýik.
- «Gara dagdan iner ... türkmeniň» (Magtymguly Pyragy).
- Şahyryň şygrylarynyň belli bir tertip boýunça düzülen goşgular ýygındysy.
- «Ermeden çäc wagta ýetdi, // Ne boldy ... gelmedi» («Şasenem-Garyp»).
- Bedeniniň arka tarapy tikenli bolan we düýrlenip bilýän jandar.
- Dar halka, ýüzük.
- Ýaz aýlarynyň biri.
- Magtymguly Pyragynyň bir goşgusynyň ady «... atan».

Düzen: Enebaý GULLAROWA,
Tejen etrabyndaky takyk ugurly derslere ýöriteleşdirilen 28-nji orta mekdebiň türkmen dili we edebiýaty mugallymy.

Gazetiň 35-nji sanyndaky krosswordyň jogaplary:

DIKCLIGINE:

- Gotaz.
- Kemal.
- Perwana.
- Giýew.
- Nagma.
- Owal.
- Olar.
- Badak.
- Nagym.
- Mar.
- Pele.
- Arkadag.
- Mazy.
- Maýyl.
- Lebiz.
- Malta.

KESELIGINE:

- Gonak.
- Gotan.
- Zowal.
- Wolga.
- Banan.
- Pil.
- Rim.
- Lap.
- Mur.
- Kerim.
- Kemal.
- Lazym.
- Maýyl.
- Zamça.

Duýgusyz adamlaryň önünde oýnanyňdan, boş oturgyçlaryň önünde çykyş edeniň has amatly.

Aleks Ginnes

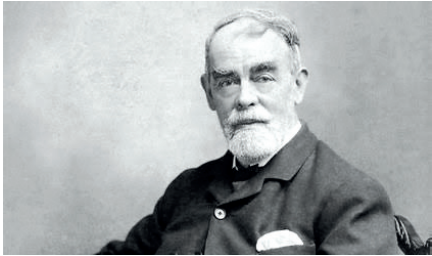
Joşgunly tans etmek hem söýgiňi düşündirmekdir.

Fýodor Dostoýewskiý

Goý, sesiň ýatlatsyn gurbagaň sesin, Emma aýdymlaryň bolsun özüňki.

Sergeý Ýesenin

Adamyň islendik döredijiligi, goý, ol edebiýat, saz ýa-da nakgaşçylyk bolsun — bu hemişe awtoportretidir.

Semuel Batler

Onat kyssa ummandaky aýsberge meňzeşdir, onuň sekizden ýedi bölegi suwuň astyndadyr.

Ernest Hemingueý

Ynsan aýagyny basjak ýerini bilip basmakdan hem beter diline häzir bolmalydyr.

Ferideddin Attar

Bu dünýäde diňe öz abraýyny ünji edinmeýän awtor bagtlydyr.
Washington Irwing

Film — tukatlyk tegmilleri süpürilip aýrylan durmuş.
Alfred Hiçkok

Jahan habarlary

Gymmatly sungat eseri

Christie's» we «Sotheby's» auksion öýleri güýzüň ilkinji çekeşlikli söwdalaryny geçirýändigleri barada mälum etdiler. Satuwa çykarylýan sungat eserleriniň arasynda meşhur suratkeş Mark Şagalyň hem eserleri

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Aýjahan NURNAZAROWA**, Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň rus diliniň nazaryýeti we amalyýeti kafedrasynyň mugallym-öwrenijisi.

Baş direktory täzelendi

Tim Kuk geçen hepdäniň başynda «Apple» kompaniýasynyň baş direktory wezipesinden gitdi. Onuň ornuna kompaniýada köp ýyldan bäri işläp gelýän Jon Ternus geçdi. Kuk zähmet ýoluny kompaniýanyň ýolbaşçylar geňeşinde dowam eder. Taze baş direktoryň ýyllyk girdeji 3 million amerikan dollaryna deň bolar. Tim Kuk bolsa taze wezipesinde ýylda 2 million amerikan dollary möçberinde

bar. Olaryň iň gymmatyny 8 million amerikan dollary möçberinde satmaga meýilleşdirýärlär.

Gürrüň Şagalyň 1971-nji ýylda çeken «Daýhanlar» atly suraty barada. Bu suraty 28-nji sentýabrda Gonkongda geçjek «Sotheby's» auksionynda satmaga synanyşarlar.

Häzirki eýesi suraty 2018-nji ýylda «Christie's» auksionynda satyn alypdyr. 8 ýyl mundan ozal, bu sungat eseriniň bahasy, takmynan, 2 million amerikan dollaryna deň eken.

girdeji gazanar. Bu barada «Bloomberg» neşiri ýazýar.

Neşiriň ýazmagyna görä, Jon Ternus aýlygyndan daşary kompaniýanyň gazanýan girdejisine görä, sylag puluny hem gazanar. Bu bolsa her ýylda, takmynan, 60 million amerikan dollarydyr.

Wideokameraly diş çotga

Tozan sorujy enjamy oýlap tapan Jeýms Daýson taryhda ilkinji wideokameraly diş çotgasyny görkezdi. Taze enjamyň tanyşdyrylyş dabarasyny geçen hepde Pariž şäherinde boldy diýlip, «Dyson» kompaniýasynyň metbugat beýanatynda bellenilýär. «Camera-Jet» diýlip atlandyrylan

diş çotgasynyň bahasy 499 amerikan dollaryna deň bolar. Daýson bu enjamynyň diş arassalamagyň taze çemeleşmesine ýol açýandygyny nygtaýar.

Ýeri gelende bellesek, Daýson öý-hojalyk enjamlarynyň önümçiligine 1978-nji ýylda başlady. Ol şol wagtky ulanylýan tozan sorujy enjamynyň işleýşinden kanagatlanman, häzirki wagtda ulanylýan enjamyň ilkinji nusgasyny oýlap tapypdyr.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Ýakup NEPEŞOW**, Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň iç keselleriniň propedewtikasy kafedrasynyň assistenti.

Mask barada film

skar baýragynyň eýesi Aleks Gibni Ilon Mask barada dokumental film düşürdi. Bu barada «The Hollywood Reporter» neşiri ýazýar.

«HBO» studiyasy tarapyndan düşürilen filmiň ilkinji görkezilişi 8-nji

sentýabrda Italiýanyň Wenesiýa şäherinde bolar.

Filmde dünýäniň iň baý adamsynyň çagalyk durmuşyndan başlap, häzirki gününe çenli wakalar suratlandyrylýar. Maskyň ilkinji synanyşyklary, onuň şowsuzlyklary, gazanan üstünlikleri, ilkinji gazanan milliard amerikan dollary we ş.m. filmiň süžetini düzýär.

Režissýor bu filmi 2022-nji ýyldan 2024-nji ýyl aralygynda düşürdi. Ýene iki ýyly bolsa ony doly görnüşde taýýarlamak üçin sarp etdi.

Gala satyn aldy

Reuters» habarlar gullugynyň ýazmagyna görä, dünýäniň iň baý adamlarynyň biri Mark Zukerberg Irlandiýada ýerleşýän taryhy galalaryň birini satyn aldy. «Strancally Castle» diýlip atlandyrylýan gala XIX asyra degişli. Onuň eýesi gala

bilen birlikde 178 gektar meýdana eýelik eder. Ol «Waterford» graflygynda ýerleşýär.

Bilermenler bu galany 24 — 36 milliard amerikan dollary möçberinde bahalandyrýarlar. Milliarder Irlandiýa iş saparlary bilen gelende, bu ýere düşlär diýlip garaşýýar.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Çynar MELÄÝEWA**, TOHI-niň mugallymy.

Taksi hyzmaty Özbegistanyň ykdysadyýetine şu ýylyň başyndan bäri, 7,2 trillion som girdeji getirdi.

«Future Library» taslamasynyň 15-nji awtory boldy

Amerikaly sungat işgäri we ýazyjy Lori Anderson Oslodaky «Future Library» («Geljegiň kitaphanasy») taslamasynyň 13-nji gatnaşyjysy hökmünde saýlandy. Ol bu taslama üçin taze eser ýazyp, ony 2114-nji ýylda çenli okyjylardan

2114

gizlin saklamaga razy boldy.

Ýeri gelende bellesek, «Future Library» dünýä edebiyatynda wagty we okyjy düşüňjelerine düýpgöter başgaça çemeleşýän özboluşly çeper taslamadyr. Taslama 2014-nji ýylda şotland suratkeşi Ketti Paterson tarapyndan başlandy. Şondan bäri her ýyl dünýäniň belli ýazyjylaryndan biri geljekki nesiller üçin ýörite eser taýýarlamaga çagyrylýar. Ýazyjy öz eserini tamamlandan soň, ony Osloda ýerleşýän Deyhman Björwik kitaphanasynyň ýörite «Silent Room» («Ümsüm otag») diýlip atlandyrylýan bölümünde möhürlenlen görnüşde saklamaga berýär. Eser 2114-nji ýylda çenli hiç kim tarapyndan okalmaz.

Taslamanýň ahyrynda, ýagny 2114-nji ýylda şol wagta çenli ýygananan 100 eseriň hemmesi ilkinji gezek köpçüligе hödürleňler. Has anyk aýtsak, häzirki döwürde ýazylan eserler bir asyrdan soň ilkinji gezek okalar.

Lori Andersonyň taslama üçin taýýarlajak eseriniň nähili görnüşde boljakdygy häzirkçä belli däl. «Future Library» taslamasynyň şertlerine görä, awtor eseriň žanryny we görnüşini özi saýlap bilýär. Ol adaty kitap, hekaýa, goşgy, aýdym-saz eseri ýa-da döredijiligiň başga bir görnüşinde bolup biler.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Aýjan GYLYÇTAGANOWA**, Aşgabat şäher Medeniýet müdirliginiň Merkezleşdirilen kitaphanalar ulgamynyň Kerim Gurbanepesow adyndaky kitaphana şahamçasynyň müdiri.

Täze iş orunlary – täze mümkinçilikler

Şu ýylyň awgust aýynda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ykdysadyýetinde köp sanly täze iş orunlary döredildi. Bu barada ýurduň Zähmet statistika býurosynyň berýän maglumatlaryna salgylanyp, «CNBC» habar berýär.

Geçen aý dünýäniň iň baý ýurdunda 162 müňden gowrak täze iş orny (oba hojalyk pudagyny hasaba almanynda) döredildi. Bu 2026-njy ýylyň mart aýyndan bäri iň gowy netijedir. «Dow Jones» bazar indeksiniň bilermenleri degişli görkeziji 53 müňe ýeter diýip garaşýardylar.

Soňky bir aýyň dowamynda işçileriň sagatlaýyn girdeji 0,3 göterim ýokarlandy. Ýylyň başyndan bäri bolsa bu görkeziji 3,5 göterim oňyn netije görkezdi.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Şöhrat ÇARYÝEW**, Türkmenabat halkara howa menziliň başlygy.

Ilkinji gezek arassa peýda gazandy

2008-nji ýylda esasanlyk «Victoria Beckham Holdings» moda kompaniýasy taryhynda ilkinji gezek arassa peýda gazandy. Soňky bir ýylda kompaniýanyň arassa peýdasy 9,9 million amerikan dollaryna deň boldy. Hasabat döwründe

onuň girdeji 15 göterim ýokarlanyp, 176 million amerikan dollaryna ýetdi.

Ýeri gelende bellesek, kompaniýa halkara bazarda öz gerimini giňeltmegi meýilleşdirýär. Ýakyn wagtda moda brendi Ýakyn Gündogarda we Birleşen Arap Emirliklerinde şahamçalaryny açmak isleýär.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Rozagül MAHMATKULYYEWA**, Aşgabat şäheriniň daşary ýurt dillerine ýöriteleşdirilen 13-nji orta mekdebiň mugallymy.

Bulut biznesiniň girdeji mälum ediler

«Microsoft» şu çärýekden başlap, «Azure» bulut biznesiniň girdeji barada maglumat berip başlar. Bu barada «CNBC» habar berýär.

Mundan öň kompaniýa degişli bölüminiň ýyllyk ösüş depgini hakynda mälum edýärdi. Diňe 2026-njy ýylyň başynda «Azure» bulut biznesiniň ýyllyk girdeji 100 milliard amerikan dollaryna barabar bolandygy barada habarlar ýaýrapdy. Indi kompaniýa bölümiň girdeji baradaky hasabaty her çärýekde berer.

Häzirki wagtda «Microsoft» kompaniýasynyň girdejisiniň 33 göterimi degişli bölümiň paýyna düşýär. «Amazon Web Services» we «Google Cloud» bu ugurda dünýäde öňdebaryjylyr hasaplanýar. Şu ýylyň ikinji çärýeginde olar, degişlilikde, 42,2 milliard amerikan dollary (+37 göterim) we 24,77 milliard amerikan dollary (+82 göterim) möçberinde girdeji gazandylar.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Amantäç AKMÄMMEDOWA**, Halkara senagatçylar we telekeçiler uniwersitetiniň mugallymy.

Mongoliýada işläp başlady

Geçen hepdäniň işenbe güni «Ozon» marketpleýsiniň Mongoliýada işläp başlandygy mälum edildi. Kompaniýanyň metbugat beýanatynda aýdylyşy ýaly, ýurduň ýaşajylary marketpleýs arkaly 90 milliondan gowrak haryt sargyt edip bilerler.

Kompaniýanyň GDA-daky ýolbaşçysy Natalýa Baýeriň bellemegine görä, bu ädim rus telekeçilerine we işewürlerine söwda geografiýasyny giňeltmäge mümkinçilik berer.

Ýeri gelende bellesek, Mongoliýa «Ozonyň» Russiýanyň daşynda hereket edýän dokuzynjy ýurdy boldy. Kompaniýa öz gerimini 2021-nji ýyldan bäri giňeldip gelýär.

Häzirki wagtda marketpleýs Türkmenistanda, Belarusda, Ermenistanda, Gazagystanda, Azerbaýjanda, Gruziýada, Gyrgyz Respublikasynda we Özbegistanda işleýär.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Enejan WAPAYEWA**, Türkmenabat şäheriniň 2-nji kömekçi mekdep internatynyň dil düzediş mugallymy.

Milliarderler köpeliýär

Soňky bir ýylyň dowamynda dünýäde milliarderleriň sany 8,2 göterim ýokarlanyp, 3 müň 795-e ýetdi. Muňa «Altrata» seljerme kompaniýasynyň berýän maglumatlary şaýatlyk edýär. Täze milliarderleriň aglaba bölegi emeli aň startapyny açan telekeçiler hem-de işewürlerdir.

Milliarderleriň emläkleri bolsa 12,8 göterim ýokarlanyp, 15,1 trillion amerikan dollaryna ýetdi.

Maglumatlara görä, häzirki wagtda Ýer ýüzünde baýlygy 50 milliard amerikan dollaryndan geçýän adamlaryň sany 29-a deňdir. Olaryň umumy baýlygy 4,1 trillion amerikan dollarydyr.

Milliarderleriň sany Demirgazyk Amerikada 11,6 göterim (1 müň 337), Ýewropada 7,9 göterim (1 müň 81) hem-de Aziýada 6,5 göterim (881) köpeldi.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: **Mergen OJAROW**, TDMG-niň Ahal welaýaty boýunça müdirliginiň gözgeçisi, uly leytenant.

«Uber» we «Wayve» kompaniýalary Londonda robotaksi hyzmatyny ýola goýar.

Sport

Tomusky transfer möwsüminiň rekord görkezijileri

TRANSFER WINDOW

2026-njy ýyldaky dünýä çempionaty tomusky transfer bazaryny öň görülmedik derejä çykardy. Has takygy, tomusky transfer möwsüminde umumy çykdaýylar rekord derejä — 9,89 milliard amerikan dollaryna ýetdi. Aýratyn bellenişli tarapy, bu mukdaryň dörtdeň bir bölegine golaýy dünýä çempionatyna gatnaşan oýunçylaryň transferine sarp edildi. FIFA-nyň seljermelerine görä, tomusky transfer möwsüminde dünýä çempionatyna gatnaşan 260-dan gowrak futbolçy öz klubuny üýtgetdi. Olaryň transferinden sarplanan puluň umumy möçberi 3,3 milliard amerikan dollaryna deň boldy.

Şeýle-de şu tomusda transferleriň sany taryhda ilkinji gezek 12,5 müňden geçdi. Guramanyň hasabatynda bellenişi ýaly, dünýä çempionatyna gatnaşmak diňe ýyldyzlar üçin däl, eýsem, ýaş zehinler üçin hem täze mümkinçilikleriň gapysyny açýar. Tomusky transfer möwsüminde çykdaýylar boýunça inlis klublary öňdebaryjy boldular. Olar tomsuň dowamynda futbolçylar üçin 3,02 milliard amerikan dollaryny harçladylar. Futbolçy satmakdan gelen girdeji boýunça bolsa Fransiýanyň toparlary öňdeligi eýelediler. Olaryň transferlerden gazanan girdejileri 1,7 milliard amerikan dollaryndan gowrak boldy.

«Realyň» ilkinji ýeňlişi, «Liwerpuluň» ilkinji ýeňşi

Geçen hepdeňiň anna güni Ispaniýanyň La ligasynda hem-de Angliýanyň premýer-ligasynda nobatdaky tapgyryň oýunlaryna badalga berildi. Aýratyn bellenişli tarapy, şol gün «Real» Mourinýonyň golastynda ilkinji gezek ýeňilen bolsa, «Liwerpul» Andoni Iraolanyň baş tällimçilik etmeginde ilkinji ýeňşini gazandy. «Real» La liganyň 4-nji tapgyrynda «Betisiň» myhmany boldy. Duşuşyk 1:0 hasabynda «Betisiň» ýeňşi bilen tamamlandy. Oýnuň dowamynda örän amatly pursatlara eýe bolan myhmanlara gol urmak başartmady. Hatda Kilian Mbappe 11 metrlik jerime urgusyny hem gola öwürüp bilmedi. Şeýlelikde, şu tomusda baş tällimçi

wezipesine Žoze Mourinýony getiren «Real» möwsümdäki ilkinji ýeňlişine sezewar boldy. Ýeri gelende bellesek, «Betis» bilen oýundan ozal, «Real» La liganyň deslapky 3 oýnunyň ählisinde ýeňiş gazanyp gelýärdi. Şol gün Angliýanyň premýer-ligasynyň 3-nji tapgyrynda myhmançylykda «Ipswiç» bilen oýnan «Liwerpul» bolsa täze halypasy Andoni Iraolanyň tällim bermeginde ilkinji ýeňşini baýram etdi. Oýun 2:0 hasabynda myhmanlaryň ýeňşi bilen gutardy. Maglumat üçin, «Liwerpul» APL-yň deslapky iki tapgyrynda hem garşydaşlary bilen birmeňzeş 2:2 hasabynda deň oýnapdy.

«PSŽ» möwsüme şowsuz başlady

Geçen möwsümi diýseň şowly geçirip, Fransiýanyň çempionatynda we Ýewropa çempionlar ligasynda ýeňiş gazanan «PSŽ» täze möwsüme diýseň şowsuz başlady. Topar Liga 1-iň deslapky üç oýnunyň hiç birisinde ýeňiş gazanyp bilmedi. Luis Enrikenen tällim alýan parizliler 1-nji we 2-nji tapgyrda deňsizlikde, «Renn» we «Lill» bilen 2:2 hasabynda deň oýnadylar. 3-nji tapgyrda bolsa öz öýünde «Monakodan» 1:2 hasabynda ýeňlişe sezewar boldy. Şeýlelikde, «PSŽ-niň» ýeňişsiz ýörişi 4 oýna ýetdi. Topar çempionat başlanmazdan ozal,

Fransiýanyň Naýbaşy kubogy ugrunda geçirilen duşuşykda hem «Lansdan» 1:0 hasabynda utulyppy. «PSŽ» häzirki wagtda 3 tapgyrda toplanan 2 utuk bilen Liga 1-iň turnir tablisasynda 13-nji ýerde barýar. Topar indiki oýnuny ÝÇL-iň umumy tapgyrynyň 1-nji aýlawynyň çäginde Slowakiýanyň «Slowan» kluby bilen geçirer.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: Yagşymyrat MIRABOW, Sakarçäge etrabyndaky 45-nji orta mekdebiň bedenterbiýe mugallymy.

Jokowiç onlугy terk eder

Serbiýaly meşhur tennisçi Nowak Jokowiç şu gün täzeleşjek ATP-niň reýtinginde deslapky onlугy terk eder. Şeýlelikde, Nowak soňky sekiz ýylyň içinde ilkinji gezek reýtingiň top-10-lugyndan daşarda galar. Serbiýaly türgen geçen hepdedäki reýtingde sanawyň başinji basgançagyny eýeläpdi. Emma «US Openiň» birinji aýlawynda argentinaly Mariano Nowanadan ýeňlip, ýaryşy terk etmegi onuň 790 utuk ýitirmegine getirdi. Şunlukda, ol sanawyň deslapky onlугynda saklanmak mümkinçiligini ýitirdi.

Ýene bir bellenişli zat, Jokowiçiň bu şowsuzlygy arkaly soňky 24 ýylyň içinde ilkinji gezek ATP-niň reýtinginiň ilkinji onlугynda «uly üçlügeniň» wekilleriniň (Jokowiç, Nadal we Federer) hijisi galmady. Munuň özi bellibir derejede tennisde uly bir eýamyň tamamlanandygyny aňladýar. Maglumat üçin, Nowak Jokowiç «uly tuwulga» ýaryşlarynyň 24 gezek ýeňijisi hasaplanýar. Şeýle-de ol ýekelikdäki görünüşde ATP-niň guramagynda geçirilýän turnirleriň 101-sinde ýeňiş gazanmak arkaly, bu ugurda rekord goýmagy başardy.

Ýarym milliard ýewrodan gowrak harçlady

«Manchester Siti» bir transfer möwsüminde täze futbolçylar üçin iň köp pul sarp eden kluba öwrüldi. «Transfermarktyň» hasaplamalaryna görä, «şäherliler» 2026-njy ýylyň tomsunda transferler üçin 526,2 million ýewro harçladylar. Bu futbol taryhyndaky rekord görkezijidir. Bir transfer möwsüminde iň köp pul sowan klublaryň deslapky başligi aşakdaky görnüşe eýe: «Manchester Siti» — 2026-njy ýylyň tomsy — 525 million ýewro; «Liwerpul» — 2025-nji ýylyň tomsy — 483 million ýewro;

«Çelsi» — 2023-nji ýylyň tomsy — 448 million ýewro; «Çelsi» — 2026-njy ýylyň tomsy — 407 million ýewro; «Tottenham» — 2026-njy ýylyň tomsy — 366 million ýewro. Şol bir wagtyň özünde, «Manchester Siti» bir transfer möwsüminde 500 million ýewro çäginde geçen taryhdaky ilkinji klub boldy. Maglumat üçin, «Manchester Siti» tamamlanan transfer möwsüminde Enso Fernandes, Elliot Anderson, Aýýub Buaddi, Iliman Ndiaýe, Allan Elias, Matis Deturbe we Jeremi Monga ýaly oýunçylary düzümine goşdy.

Ýyllyk 40 million dollar girdeji

«Formula-1» boýunça häzirki dünýä çempiony Lando Norris «Maklaren» topary bilen şertnamasyny uzaltdy. Täze ylalaşyk 2030-njy ýylyň ahyryna çenli niýetlenendir. Lando Norrisiň «Maklaren» bilen baglaşan täze şertnamasy britaniýaly sürüjä ýylda, takmynan, 40,5 million amerikan dollary möçberinde girdeji getirer. Bu barada «The Independent» neşiri ýazýar. Ylalaşygyň umumy möçberi 120 million funt sterling (takmynan, 162 million amerikan dollary) diýlip bahalandyrylýar. Täze şertnmanyň netijesinde Norris «Formula-1-iň» iň köp zähmet haky alýan

pilotlarynyň hataryna girer. Norris bu babatda dünýäniň ýedi gezek çempiony Lúyis Hemiltondan we dört gezek çempiony Maks Ferstappenden yzda galýar. Ýeri gelende bellesek, Norris 2017-nji ýylda pilotlary ösdürmek mak-satnamasy boýunça «Maklaren» toparyna goşuldy, «Formula-1-de» bolsa 2019-njy ýyldan bäri çykyş edip gelýär. Geçen ýyl Norris öz karýerasynda ilkinji gezek «Formula-1» boýunça dünýä çempiony boldy. Häzirki möwsümde 26 ýaşly türgen 12 tapgyryň netijeleri boýunça 159 utuk toplaý, pilotlaryň sanawynda dördünji orny eýeleýär.

Iň gymmat lybas «Barselonanyňky»

«Marca» neşiri Ispaniýanyň futbol klublarynyň 2026-2027-nji ýyllaryň möwsümi üçin resmi oýun lybaslarynyň bahalary boýunça reýtingini hödürledi. Sanawyň birinji basgançagyny «Barselona» eýeledi. Kataloniýa klubunyň täze möwsüm üçin resmi köýnekçesiniň bahasy 109,99 ýewro deň. On-dan bary-yogy 4 sent arzan bolan «Atletikonyň» lybasy 109,95 ýewro baha bilen ikinji orundan ýer aldy. «Realyň» we «Walensiýanyň» lybaslary bolsa birmeňzeş bahadan — 100 ýewrodan satylýar. Madridliler reýtingde üçünji, walensiýalylar bolsa dördünji orna ýerleşdi.

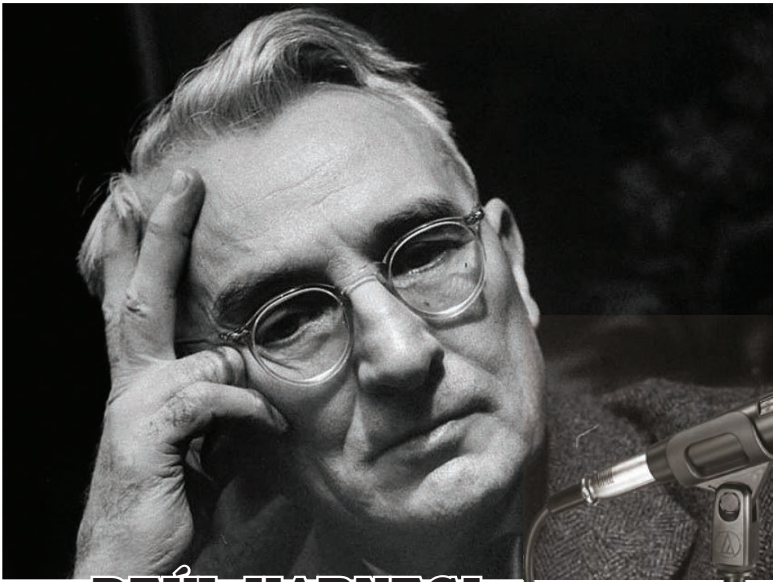
Gyzykly tarapy, güýçli başlige La liga däl-de, Ispaniýanyň ikinji diwizionynda çykyş edýän «Albasete» hem girdi. Klubuň resmi lybasy 99,95 ýewro bahalandy. Ýeri gelende bellesek, La liganyň geçen möwsüminde «Barselona» çampion bolupdy. Katalon kluby golaýda geçen möwsümiň jemleri boýunça 1 milliard ýewrodan gowrak girdeji gazanandygyny hem yglan etdi. Topar girdeji gazanmak babatda öz taryhynda ilkinji gezek 1 milliard ýewrolyk sepgitden geçmegi başardy.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlan: Mätgurban MÄTGURBANOW, «Biznes reklama».

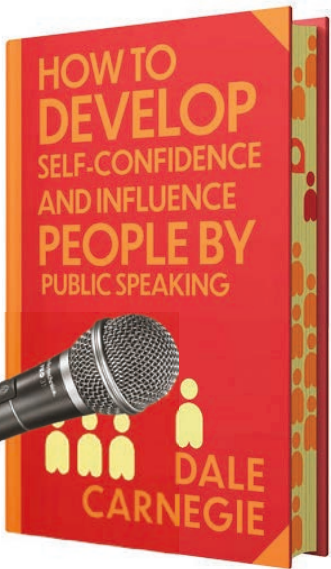
Angliýanyň premýer-ligasynyň taryhynda ilkinji gezek birbada 3 topar deslapky 3 tapgyrda hiç hili gol urup bilmedi. Olar «Tottenham», «Aston Willa» we «Kowentri» klublarydyr.

Italiýanyň A seriýasynyň 3-nji tapgyrynyň merkezi oýnunda «Inter» 3:2 hasabynda «Napolini» ýeňlişe sezewar etdi.

Üstünligiň taglymaty

DEÝL KARNEGI

Terjime eden: Orazmyrat MYRADOW.

(Başlangyjy gazetini geçen sanlarynda).

Ýerine geçip oturmagy başaryan kişi şeýle hereket edýär: özi öwrülmezden, aýagy bilen stula galtaşar, soň süňňüni dik tutup hem bedeniniň her bir hereketine erk edip, usullyk bilen oturur.

Deňagramlylyk

Ýokarda eşigiň bir ýerini tüýtmeläp ýa-da bezeg saý-sepleri oýnap durmaly däldegi maslahat berlipdi, sebäbi bu ünsi sowyar. Ýöne munuň ýene bir sebäbi bar — bu siziň gowşaklygyňyzdan, özüňize erk edişiniňizi ugursyzlygyndan habar berýär. Özüňiz barada gowy täsiri köpeltmeýän islendik hereket ony azaldýandyr. Aralyk, bitarap hereket bolmaýar. Asla. Şonuň üçinem rahatlygyňyzy we beden taýdan özüňize erk edişiniizi saklaň — bu siziň ruhy taýdan özüňize erk edip bilýänligiňiz, deňagramlylygy saklaýanlygyňyz barada täsir döredär.

Diňleýjileriň önünde peýda bolanyňyzdan soňra, çykyşa başlamaga alňasamaň. Bu öwrenjelikden almatdyr. Uludan dem alyň. Köpçülige nazary aýlaň, zalda gowur ýatmadyk bolsa, ümsümlük aralaşyňça dymyp duruň.

Gerdenleriňizi dik tutup, göni duruň. Umuman-a, munuň üçin köpüň önüne çykylmagyna garaşmak hökmanmyka? Belki, ýeke galan mahalyňyz her gün şeýle etmelidir? Şonda tomasaçylaryň önünde-de özüňiz aňsyrmazdanam hut şeýle edersiňiz.

Lýuter H.Galik «Doly derejeli durmuş» atly kitabynyda ýazýar: «On adamdan ýeke biri-de iň gowy derejede täsir galdyrmak üçin şeýle etmeýär... Boýnuňyzy ýakaňyza galtaşdyryp saklaň». Ol gündelik şeýle maşky ýerine ýetirmegi maslahat berýär: «Haýallyk bilen hem-de başardygyňyzdan, uludan dem alyň. Şol bir wagtda-da, boýnuňyzy ýakaňyza berk diräň-de, ony şeýle ýagdaýda saklaň. Öte geçerin diýip gorkmaň. Maşkyň maksady — arkaňyzy iki egniňiziň arasynda göni tutmakdyr. Bu döş kapasaň göwrümini giňedýär».

Elini nähili saklamaly? Onuň pikirini etmäh. Iň gowusy aşak goýberilgi ýagdaýda bolsun. Banan salkymy ýaly bolup durandyr öýtseňiz, kimdir biri oňa tiňkesini dikip oturandyr ýa-da gyzyklanyp bakýandyr diýen pikir hyýalyňyza-da gelmesin.

Erkin halda aşak sallangy saklandan gowusy bolmaz. Şonda ol kän üns çekmez, iň teýeneli tankyt üçinem elýetmez ýagdaýda bolar. Galyberse-de, zerurlyk dörän halatynda, hereketlendirmek üçinem erkinlik döär.

Ýöne, aýdaly, siz juda aljyraýarsyňyz we elinizi arkaňyza tutsaňyz, jübüňize salsaňyz ýa münberde goýsaňyz, bu size ýygralygy ýeňmäge kömek edäýjek ýaly görünýär. Şeýle ýagdaýda nähili bolmaly? Maňa bu nesliň iň meşhur oratorlarynyň köpüsini diňlemek miýesser etdi. Aglaba köpüsi bolmasa-da, käbiri çykyş edende,

elini jübüsine salýardy. Braýan, Çonsi M.Depýu we Teodor Ruzwelt şeýle edýärdi. Bu meýle hatda aňrybaş kaşaňlygy halaýan Dizraeli hem garşy durup bilmeýärdi. Ýöne şonda-da asman ýere inmedi, huşum ýüňsagal etmeýän bolsa, ertesi irden Günem ozalky dogýan wagtynda dogdy öýdýän. Eger adam degerli zatlardan gürr berýän bolsa we özüniň ynamlylygy bilen täsir galdyryan bolsa, onuň elini ýa aýagyny nähili saklanlygynyň näme ähmiýeti bar? Eger onuň seri pikirlerden, kalby tolgunmadan pürepür bolsa, munuň ýaly ikinji derejeli närseler ähmiýetsizdir. Mus-musuň mustapasy aýdylmaly bolsa, köpçülikleýin çykyşda oratoryň eli hem aýagy däl-de, psihologik halat iň möhüm ýagdaýdyr.

Elleri hereketlendirýänden bolup, ýol berilýän bolgusyz süwürimsizlikler

Sözümiň syrygyp elleriň hereketi bilen bagly köp garalan meselä gelip ýetdi. Oratorlyk ussatlygy boýunça ilkinji sapagymy Orta Günbatardaky bir kollejiň rektoryndan alypdym. Ýadymda, ol sapak, esasan, elleriň hereketine bagyşlanyp, diňe bir peýdasyz däl-de, eýsem, gaty zyýanly bolup çykyppy. Ýnha, ondan bilip alan zatlarym: eller erkin halda aşak goýberilen bolup, aýasy iç tarapa bakyp durmaly, barmaklar sähelçe ýumlan ýagdaýda saklanyp, başam barmak aýagyňa degip durmaly. Gezekli-gezegine ilki süýem barmagyňy, soň orta barmagyňy, ahyrýnda-da külembikäni бүкүп, elin bilen owadan töwerejik ýasamagy maňa öwretdiler. Bu geň-taň hereketiň soňuna çykybam, edil şeýle usulda elini ozalky katdyna getirmegi maňa tekliپ etdiler. Bularyň bary özüňe zor salnyp edilýän, teatrlaşdyrylan, bisowat hem ýasama hereket bolup görünýärdi. Aklyly ýerindäki adamyň kellesine gelmejek zatlary ýerine ýetirmäge meni zol-zol mejbur edýärdiler.

Hiç kim edýän hereketlerime öz şahsy halymy siňdirmelidigimi öwretjek bolanokdy. Bu ýagdaýa jan bermek üçin, onuň tebigy, özakymlaýyn bolmagy üçin, mende el hereketlerine höwes döretmäge bolan hiç hili ymtlylyk ýokdy. Özüni erkin halda alyp barmaga, daşyňy gurşap duran gabygyňdan çykмага, adam kimin gürlümäge we özüni alyp barmaga gönükdirilen hiç zat ýokdy. Bu göz-gül-ban haldaky arrygyňy gynamalar edil hat ýazylýan maşyn ýaly mehanikidi, öten ýylky guş höwürtgeli ýaly jansyzdy, edil gurjakgoş oýnan ýaly bolgusyzdy.

Şunuň kimin süwürimsizlikleri, kilçiklikleri ýigriminji asyrdä öwredip bilishleri ynanyп болмајак зат ýalydy. Muňa garamazdan, bary-ýogy sähelçe ýyl ozal şeýle hereketlere bagyşlanan kitap — adamlary nädip awtomatlara öwürmelidigi hakyndaky hakyky gollanma çap edildi. Onda haýsydyr bir jümle bilen nähili hereketiň ýerliklidigi, bir elin bilen, iki elin bilen nähili hereket etmelidigi, haýsy ýagdaýda elini ýokary galdyrmalydygy ýa aşak goýbermelidigi, şeýle-de anyk haýsy barmagyň nähili saklanmalydygy düşündirilýär. Ýigrimi adamyň synpyň önüne çykyп, bu pyrryldakly kitapjykdan şol bir bölümi şol birmeňzeş hereketler bilen utgaşdyryp bilelikde okaýyşlaryny gördüm, olaryň hemmesi şol birmeňzeş alasamsyk bolup görünýärdi.

Zadyň alyndan bolmadyk sowuk, mehaniki we zyýanly bolan bu tejribe elleriň hereketi bilen bagly ideýanyň özüni köpleriň gözünde ryswa edýär. Massaçusetsdäki iri kollejlerden biriniň dekany ýakynnda onuň okuw jaýynda oratorlyk çykyşlary boýunça dersleriň ýoklugyny, sebäbi sagdyn çykyş etmegi öwredip biljek derejedäki, çyndanam peýdaly derse duş gelmändigini aýtdy. Men bu dekanyny pikir bilen doly ylalaşýan.

Çykyşdaky hereketler barada ýazylan zatlaryň ondan dokuzysy — bütinleý ugur-utgusyz zatlar, hatda ýönekeý kagyз garalamakdanam betер болгусыздыр.

Kitapdan susulyp alnan hereketler, eýsem, näme ýarasyn?! Hereketiň düýp mesgeni — siziň özüňiz, ýuregiňiz hem akylyňyz, ara alyp maslahatlaşylýan tema bolan gyzyklanmaňyz, öz garaýyşlaryňyzy paýlaşmaga bolan islegiňiz, instinktiňiz. Hereketleriň iň degerlisi — taýýarlyksyz, ýüzugra döreýänidir. Sada tebigylylygyň bir gramy kadalaryň tonnasyndan gymmatlyrakdyr.

Gürrüni edilýän hereketler täze lybas geýen ýaly geýnip bolýan zat däl. Bu edil posalar, böwürindäki sanjylar, gülki ýa deňiz derdi ýaly, içki ahwalyň, daş keşbiňde ýüze çykmasydyr.

Bu hereketler diş çotgasy kimin — diňe özüňe degişli bolmaly şahsy halatdyr. Ähli adamyň biri-birinden tapawutlanýanlygy üçin bolsa, olaryň hereketleride özüni alyp barsyň tebigy ýagdaýynda şahslyga eýe bolar.

Hatda iki adama hem birmeňzeş hereket etmegi öwredip bolmaz. Uzyn boýly, tagaýksyz hem haýal gopýan Linkolnyň hyjuwly hem kaşaň haldaky Duglasyň hereketlerine öýkünjek bolşuny göz önünde getirip görüň. Hiç bir jähetden tasa geljek zat däl.

«Linkoln ellerine görä, kellesini köp-räk hereketlendirýärdi — diýip, onuň terjimehalçysy hem ýoldaşy aklawçy Gerndon ýazýar. — Ol, köplenç, çaltlyk bilen başyny galdyryýardy, bu hereket onuň öz pikirini nygtamakçy bolýandygyny görkezýän wajyp alamatdy. Käte ol edil tokly gyzgyn zada galtaşan ýaly, bu hereketine birden elini galgamasyny-da goşýardy. Ýöne ol hiç haçan, käbir oratoryň edişi ýaly, ellerini degirmen perrikleri ýaly galgatzmazdy. Oňa sahnadaky ýaly oýun oýnamak ýatdy... Çykyş etdigiçe, özüniň hereketlerinde acylyşyp, ol has erkinleşýärdi, hatda bu nepis görnüşe geçýärdi. Aňrybaş çäkdäki tebigylygy we güýçli şahslygy bilen parhlanýardy, hut şu manyda-da ol ajaýypdy. Ol göz üçin edilýän pöwheligi, leji çykan ýasamalygy halamazdy... Diňleýjileriň kellesine ideýalary «guýýarka» sag eliniň uzyn, süňklek barmagy manynyň hem labzyň üns jemlenýän nokadyna öwürilýärdi. Şatlygy ýa-da kanagatlanmany aňladýan mahaly, hamana, özi üçin mähriban bolan bir şekili bagryna basmaga saýlanýan ýaly, ol käte elini elli gradus çemesi burç emele getirip ýokary göterýärdi. Eger halamaýan zadyny aňladýan duýga dahyly bolsa, meselem, gulçulygy paş edýän çagynda, howany parran kesip, ýumrugy düwlen elini galdyryýardy, bu onuň ýigrenjiniň ýokary derejesini aňladýardy. Bu onuň iň manyly hereketleriniň biridi, şer bilen haklaşmaktaky we ony ýer bilen ýeşan etmekdäki berk aýgtylylygyny aňladýardy. Ol hemişe aýaklaryny deňläp saklaýardy, ýagny bir aýagyny beýlekiden öňe goýmazdy. Hiç haçan hiç zada ýaplanmazdy we hiç zada direnip durmazdy. Ol bir durşuny seýrek üýtgedýärdi, öte möwçli gürlemezdi, sahnada öňe-ya ýöremezdi. Dartgynlylygy aradan aýyrmak isläp, çep eli bilen penjeginiň ýakasyndan tutýardy, şonda başam barmagy üst tarapda galýardy, hereket eder ýaly, sag elini boş goýýardy». Sen-Godens ony Çikagonyň Linkoln-park seýilgähinde goýlan heýkelinde hut şeýle şekilde ebedileşdiripdi.

Linkolnyň stili şeýle bolan. Teodor Ruzwelt has joşgunly, galjaňrak bolupdyr, ähli duýgusy ýüzünde duýlup durupdyr, ýumrugy düwülgi halda, tutuş bedeni özüni aňlatmagyň guraly bolupdyr. Brian aýasyny ýokaryk bakdyryp, elini öňe uzatmagy gowy görüpdi. Gladston köplenç elini stola ýa beýleki eliniň aýasyna çarpyp urar eken, aýagyny-da tarpyldadypdyr. Lord Rozberi sag goluny ýokary galdyryp, bat bilen aşak goýberer eken. Ýöne, ilkinji nobatda, pikirleri hem ynançlary güýje ýugrulan bolupdyr, hut şu-da onuň hereketlerine kuwwatlylyk hem-de tebigylyk bagyşlapdyr.

(Dowamy gazetini indiki sanynda).

Nädip özüňe bolan ynamlylygy artdyrmaly we köpçülikde çykyş etmek arkaly nädip adamlarda täsir galdyrmaly?

YEDINJI BÖLÜM.

MÜNBERDE ÖZÜNI ALYP BARMAGYŇ YOLLARY WE ŞAHSYÝET

Sahnada hiç hili myhman bolmasyn

Bir gezek men Ontario welaýatynyň London şäherinde boldum, şol ýerde Kanadanyň premýer-ministri çykyş edýärdi. Birdenkä, sen-men ýok, eli uzyn syrykly tam süpüriji peýda boldy-da, ol penjireden beýlekä geçip, jaýyň içini ýelejiretmäge başlady. Soň näme boldy? diňleýjiler şobada, dilleşen ýaly, hemmesi oratory bütinleý unudyp, hamana, tam süpüriji nähilidir bir gudrat görkezýän ýaly, oňa aňaldylar.

Diňleýjiler, eger nämedir bir zat hereket etse, oňa seretmän bilmezler ýa-da seretmek meýline garşy göreşmezler. Orator şu hakykaty ýatda saklasa, ol şeýle ýakymсыз halatlaryň önüni alyp biler.

Birinjiden, elini owkalap, eşigiň bir ýerlerini tüýtmeläp ýa-da diňleýjileriň ünsüni sowýan şoňa meňzeş zatlary etmeli däl. Ýadyma düşýär, Nýu-Йоркда tutuş auditoriýa gürlände, münberini gapagyna kakýan oratoryň elinden ýarым sagatlap ünsüni sowup bilmändi.

Ikinjiden, çykyş edýän adam, başarsa, diňleýjileri gijä galyp gelenlere ünsleri sowulmaz ýaly ýagdaýda oturtmalydyr.

Üçünjiden, sahnada keseki adamlar bolmaly däl. Birnäçe ýyl ozal Reýmond Robins Bruklinde leksiýalar dersini berdi. Meni-de, beýleki myhmanlaryň hatarynda, sahna çagyrdylar. Munuň oratora dahylly gelşiksiz hereket bolýanlygyny aýdyp, men göwnemedim. Eýýäm ilkinji agşam men çagyrylanlaryň köpüsiniň oýkanjyrap, aýaklaryny gezekleşdirip biri-biriniň üstüne atyp oturyşlaryna we ş.m.-lere üns berdim. Olaryň biri sähel gozgansa, köpçülik garaýsyny bada-bat oratordan sowup, oňa gönükdirýärdi. Ertesi men bu barada mister Robinse habar berdim, onsoň soňky agşamlarda ol serepalygy elden bermän, sahna ýeke çykdy.

Dewid Belasko sahnada gyzyl reňk ulanmaga rugsat bermezdi, sebäbi ol öte göze ilginç görünýär. Näme üçin orator çykyş edýän mahaly dek oturyп bilmeýän kimdir birine köpçülik bilen ýüzbe-ýüz oturmaga rugsat bermelimişin?

Ýerine geçip oturmak sungaty

Çykyş başlaýança, orator ýerine geçip oturmasa, has gowy bolar. Her niçigem bolsa, aýaklaryndan ysgyn giden garry ýaly däl-de, gujurlyrak görnen ýagşy.

Ýöne oturmak zerurlygy ýüze çykса welin, muny nähili berjaý etmelidigi babatda oýlanyşmak gerek. Edil ýatmak üçin ýer peýleşýän tazy ýaly, stul gözläp ýaltaklaýan adamlary görüpmediňiz? Olar töweregine garanjaklap, stuly tapybam, bir halta çäge ýaly, özlerini oňa oklaýandyrlar.

Ynsan gозellikleriniň biri dile çeperlikdir. Ol adamy kyn ýagdaýlardan alyп çыкып, uly ýenişlere eltip bilýändir.

Abu Nasyr Faraby

Dünyäde saňa hoş болup görnen islendik närsäniň ýanynda gynandyрјак зат hem bardyr.

Ferideddin Attar

Biznes reklama

Горизонт

Финансовый гороскоп на неделю с 7 по 13 сентября 2026 года

Овен 21.03 - 19.04

Овнам важно не торопиться с вложениями и покупками, даже если предложение покажется выгодным. В начале недели возможны дополнительные рабочие задачи, способные увеличить доход

в обозримом будущем. Перед разговором о повышении зарплаты стоит подготовить перечень конкретных достижений. В выходные лучше отказаться от трат, совершенных ради впечатления окружающих.

Весы 23.09 - 22.10

Весам следует отделять собственные денежные цели от желаний окружающих. Возможны незапланированные траты на подарки, встречи или помощь близкому человеку, по-

этому лучше заранее установить допустимую сумму. К выходным появится возможность восстановить равновесие бюджета благодаря отказу от необязательной покупки.

Телец 20.04 - 20.05

Тельцам удастся укрепить финансовое положение благодаря расчётливости и умению соблюдать выбранный план. Это подходящее время для оплаты обязательных счетов, пополнения

накоплений и полезных покупок для дома. Не следует одалживать крупную сумму без четких условий возврата. Спокойное обсуждение семейного бюджета поможет избежать разногласий.

Скорпион 23.10 - 21.11

Скорпионам не стоит раскрывать детали своих финансовых планов малознакомым людям. В профессиональной сфере может появиться скрытая возможность, связанная со старым про-

ектом или прежним деловым контактом. Перед возвращением к сотрудничеству важно проверить, изменились ли условия в лучшую сторону. Крупные операции и переводы потребуют тщательного контроля.

Близнецы 21.05 - 21.06

Близнецам придётся работать с большим количеством сведений, среди которых могут оказаться противоречивые предложения. Документы, счета и деловые сообщения необходимо проверять внимательно.

Небольшой заработок возможен благодаря знаниям, консультациям или посреднической работе. Спонтанные интернет-заказы способны незаметно увеличить расходы, поэтому полезно составить список покупок.

Стрелец 22.11 - 21.12

Стрельцам захочется потратить деньги на поездку, обучение или новые впечатления. Такие расходы окажутся полезными, если заранее определить их предел и не использовать заемные средства без необходимости.

На работе перспективу откроет знакомство с человеком, обладающим нужным опытом или информацией. Поспешное обещание выполнить сложную задачу может привести к переутомлению без достойной оплаты.

Рак 22.06 - 22.07

Ракам удастся разобраться с домашними и семейными финансовыми обязательствами. Возможно возвращение к вопросу ремонта, недвижимости или крупной совместной покупки. Не стоит оплачивать все расходы

самостоятельно, если обязанности можно справедливо распределить между родственниками. В профессиональной сфере надежность и спокойный темп принесут больше пользы, чем рискованный рывок.

Козерог 22.12 - 19.01

Козерогам неделя принесёт возможность укрепить профессиональную репутацию и завершить важное дело. Полученный результат может стать основанием для разговора о вознаграждении или новых

условиях работы. Деньги желательно направлять на долгосрочные цели, обязательные платежи и создание резерва. Чужие финансовые проблемы не следует решать в ущерб собственному бюджету.

Лев 23.07 - 22.08

Львам представится возможность обратить внимание руководства или клиентов на свои способности. Переговоры о деньгах пройдут успешнее, если отказаться от преувеличений и говорить на языке

фактов. Дополнительные средства лучше направить в резерв, а не тратить на статусную покупку. В конце недели может появиться интересное предложение, требующее быстрого, но взвешенного ответа.

Водолей 20.01 - 18.02

Водолеям могут предложить необычный способ заработка или участие в новом проекте. Необходимо выяснить, кто отвечает за организацию, каковы сроки и каким образом будет производиться оплата. Неделя

подходит для обновления рабочих навыков и поиска более удобных инструментов, но дорогие покупки должны быть обоснованы. В семейных денежных вопросах лучше избегать внезапных решений без обсуждения.

Дева 23.08 - 22.09

Девам полезно провести ревизию счетов, подписок и запланированных расходов до конца сентября. В работе внимательность позволит обнаружить ошибку и предотвратить финансовые потери. Неделя

подходит для обучения и приобретения инструмента, который действительно повысит профессиональную эффективность. Чрезмерная экономия на здоровье и необходимых бытовых вещах окажется неразумной.

Рыбы 19.02 - 20.03

Рыбам важно сохранять ясность и не доверять обещаниям легкой прибыли. В начале недели могут потребовать внимания долги, налоги, коммунальные платежи или другие обязательные расходы.

Интуиция поможет заметить сомнительную деталь, но окончательное решение следует основывать на расчетах и документах. Небольшая экономия на повседневных покупках позволит к выходным пополнить резерв.

«Abadan» önümçilik kärhanasy dürli görnüşli gaplama önümlerini hödürleýär

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň «Abadan» önümçilik kärhanasy dürli mürepbeleri, ýerli miwelerden taýýarlanylýan dürli görnüşli içgileri, arassa suwlary, konserwirlenen önümleri, pomidor goýultmasyny, püreleri, çörek we çörek önümlerini, konditer önümlerini amatly bahadan alyjylara hödürleýär!

Tebigy gök önümlerden we miwelerden taýýarlanan ýokary hilli önümler!!!

📍 Aşgabat şäheriniň Bagtyýarlyk etrabynyň Parahat ýaşaýyş toplumynyň Ülker köçesiniň 1-nji jaýy.

☎ +99312 25 43 02 / +99312 25 43 04
🌐 www.aok.com.tm

Ýokary hilli

«Balkan» döwlet lomaý-bölek söwda firmasy

önümleri hödürleýär

- Azyk harytlary
- Hojalyk harytlary
- Dokma önümleri
- Senagat harytlary
- Jemgyýetçilik iýmiti
- Hyzmat öýleri
- Komission söwda

☎ +99322264481

✉ balkan_dlbsf1@mail.ru

Möçberi 16 sahypa | Formaty A3 | A-119415 | Indeksi 169493 | Gazet 1998-nji ýylyň 17-nji aprelinden bäri çykýar | Bahasy 4 manat | Sany 3880.

Biznes reklama

Esaslandyryjysy – Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi

BAŞ REDAKTOR
Seýitmyrat GELDIÝEW

HABARLAŞMAK ÜÇIN TELEFON BELGILERIMIZ:

Işgärler bölümi: 23 77 93; Buhgalteriýa: 23 77 92;
Mahabat bölümi: 23 77 96; Jogapkär kätib: 23 77 95.

✉ br.gazeti@gmail.com
🌐 br.com.tm

BIZIŇ SALGYMYZ:

Aşgabat şäheriniň Bitarap Türkmenistan şaýolunyň 593-nji jaýy.

